

INFÖR TILLSTYRKAN/GODKÄNNANDE/ANTAGANDE
2013-12-18

Grönstrukturprogram

FÖR HELSINGBORG

Remissredogörelse

Medverkande

Dokumentet har tagits fram av stadsbyggnadsförvaltningen, avdelningen för strategisk planering under ledning av Sofia Öreberg.

Projektledning Fredrik Bengtsson.

Grönstrukturprogrammet är framtagen av en projektgrupp bestående av Fredrik Bengtsson ekolog, Gertrud Egnell översiktsplanarkitekt, Magnus Ydmark översiktsplanarkitekt, Emilie Björling vattenplanerare, Widar Narvelo kommunekolog, Christina Andersson kartingenjör, Jenni Wehrmann planarkitekt, Hanne Hansen landskapsarkitekt, alla stadsbyggnadsförvaltningen. Tommie Sterntorp förvaltare, stadsledningsförvaltningen. Under 2011 deltog Pernilla Fahlstedt miljöstrateg, miljöförvaltningen.

Fyra temagrupper har arbetat med fördjupningsområden.

Rekreation:

Gertrud Egnell temagrupperedare, Josette Dahlin (under 2011) landskapsarkitekt, Linda Karlsson (under 2012) landskapsarkitekt, Ann-Marie Cvitan Trelman strategisk planerare, Jenni Wehrmann planarkitekt, Hanne Hansen landskapsarkitekt, Kalle Magnér landskapsarkitekt, alla stadsbyggnadsförvaltningen. Monika Frisk affärsområdesansvarig turism, stadsledningsförvaltningen. Elisabeth Andersson Idrottens hus och HAIS, Ildiko Lundqvist verksamhetsområdeschef område 3, båda skol- och fritidsförvaltningen. Karin Hjelmér teamchef, Kulturförvaltningen. Till och med augusti 2011 var Marianne Dock från stadsledningsförvaltningen temagrupperedare.

Kulturmiljövärden och landskaps-karaktärer:

Magnus Ydmark temagrupperedare, Hanne Hansen landskapsarkitekt, Linda Karlsson landskapsarkitekt, Carl Welin planarkitekt, alla stadsbyggnadsförvaltningen. Mia Jungskär, bebyggelseantikvarie, kulturförvaltningen.

Biologisk mångfald:

Fredrik Bengtsson temagrupperedare, Linda Hellberg naturvårdare, Widar Narvelo kommunekolog, Ditte Winberg biolog, alla stadsbyggnadsförvaltningen. Claes Nihlén biolog, miljöförvaltningen. Jakob Sandberg landskapsvårdare, kulturförvaltningen.

Klimat, luft och vatten:

Emilie Björling temagrupperedare, Widar Narvelo kommunekolog, båda stadsbyggnadsförvaltningen. Torleif Bramryd miljöstrateg, Andreas Eriksson doktorand, båda Lunds Universitet Campus Helsingborg. Sofia Hedström VA-ingenjör, Lars-Erik Widarsson VA-ingenjör, båda NSVA. Claes Nihlén biolog, Stina Bertilsson-Vuksan miljöstrateg, båda miljöförvaltningen. Stefan Jendteg ekonom, stadsledningsförvaltningen. Under 2011 var Pernilla Fahlstedt från miljöförvaltningen temagrupperedare.

Layout: Birgit Müller layouter

Grundlayout: Jonathan Johnsson grafisk formgivare, båda stadsbyggnadsförvaltningen.

Stadsbyggnadsförvaltningens Forum har varit styrgrupp till och med augusti 2012.

Från och med september 2012 består styrgruppen av följande personer:

Kristina Magnusson stadsbyggnadsdirektör, Rebecka Persson administrativ chef, Sofia Öreberg chef för strategisk planering, Ole Andersson stadsträdgårdsmästare, Björn Bendsorp-Redestam planchef, Per Lindqvist drift- och underhållschef, alla stadsbyggnadsförvaltningen.

Arbetet har förankrats i stadens plangrupp med representanter från stadsbyggnadsförvaltningen, stadsledningsförvaltningen, miljöförvaltningen, brand- och räddningsförvaltningen och NSVA.

Stadsbyggnadsnämnden är ansvarig nämnd.

HELSINGBORG

Citera oss gärna men ange källan. För återanvändning av hela artiklar, kontakta oss. **Har du frågor eller synpunkter** på innehållet är du välkommen att kontakta stadsbyggnadsförvaltningens avdelning för strategisk planering, telefon 042-106060 • **Upplaga:** Cirka xxx exemplar. • **Tryck:** xxx, ort 201x

Innehållsförteckning

- 4 Remissen**
- 6 Myndigheter**
- 9 Nämnder och råd i Helsingborgs stad**
- 15 Kommunala bolag**
- 17 Kommuner i Skåne Nordväst**
- 19 Föreningar och organisationer**
- 35 Invånare**

Remissens genomförande

Den 23 maj 2013 fattade stadsbyggnadsnämnden (§ 162) beslut om att sända Grönstrukturprogram på remiss under tiden 10 juni till 31 augusti 2013.

Handlingarna skickades ut den 5 juni och lades samma dag ut på stadens hemsida. Handlingarna var under remisstiden tillgängliga på stadens hemsida och i Stadsbyggnadshuset.

Ett remissmöte hölls den 27 juni i Stadsbyggnadshuset. Drygt 10 personer bevisade mötet. I samband med mötet fanns möjlighet att på blanketter inkomma med synpunkter. Några personer tog tillfället i akt och lämnade synpunkter på remisshandlingens och gav förslag på förbättringar i parker och naturområden. Synpunkterna på remisshandlingens gällde oftast specifika förslag på förbättringsåtgärder på enskilda grönytor. Frågan om ändringen av översiktsplan för Pålsgården och grönstrukturprogrammets förslag på rekreativ område togs också upp.

Under remisstiden har cirka 30 yttranden kommit in, varav 4 från enskilda medborgare. Samtliga yttranden besvaras i denna remisshandling, och endast här.

Sammanfattning av inkomna synpunkter

Länsstyrelsen ställer sig positiva till grönstrukturprogrammet och bedömer att den kommer att vara ett viktigt underlag för översiktlig planering.

Region Skåne anser att grönstrukturprogrammet är väl genomarbetat och med hög ambitionsnivå. Region Skåne betonar särskilt frågor om grönstrukturprogrammets genomförande, regionala samband och folkhälsofrågor. När det gäller riktlinjerna som anges under de olika temakapitlen vill Regionen uppmanas till att dessa tydliggörs med ansvarsfördelning och prioritering. Även miljönämnden instämmer i detta. Regionen önskar en tydlig målsättning att grönområdena ska ha en god tillgänglighet och efterfrågar även ett tydligare jämställdhetsperspektiv.

Helsingborgshem ser positivt på grönstrukturprogrammets idéer, checklistor och förslag men ställer sig tveksamma till att använda grönytefaktorn i sin verksamhet.

Nämnder och råd i Helsingborgs stad ställer sig bakom förslaget och har mindre eller inga synpunkter på själva dokumentet. Flera av nämnderna beskriver grönstrukturprogrammet som ett viktigt dokument och betonar grönstrukturens betydelse utifrån deras olika ansvarsområde, bland annat socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden. Miljönämnden trycker särskilt på vikten av att inte tappa fart i arbetet med de gröna frågorna när väl grönstrukturprogrammet är antagen. Man önskar därför förtydligande i det avseendet. Kulturnämnden lyfter särskilt fram de unika värden som finns på Fredriksdals trädgårdar och att förutsättningen för att bevara och utveckla dessa är att området är avgränsat. Kulturnämnden ser också vikten i att tillgängliggöra dessa värden för så stor del av allmänheten som möjligt utan att riskera dem.

De av Skåne Nordvästs kommuner som har hört remissen har inga invändningar eller är uttryckligen positiva till grönstrukturprogrammet och till ett fortsatt mellankommunalt samarbete, bland annat Höganäs och Åstorp.

Av de tio föreningar som har yttrat sig representerar fem av dem olika byar i kommunen. Flertalet av dem ställer sig positiva till dokumentet och de förslag på utveckling av grönstrukturen som presenteras. Flera byalag/föreningar framför även egna förslag på hur grönstrukturen skulle kunna utvecklas i och omkring byarna. Som helhet ställer sig byarna positiva till grönstrukturprogrammet.

Kommungruppen för Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) anser att det är rätt att tydliggöra och utveckla vad som är gröna värden, på så sätt som har gjorts i grönstrukturprogrammet. Man framför att utveckling av grönstrukturen i området runt Helsingborg behöver göras i nära kontakt med berörda landsbygdsföretagare. LRF tar tydligt avstånd från tanken på att grönstrukturen bör utökas till cirka 15 % av landsbygden.

Helsingborgs skid- och orienteringsklubb, Kulla-bygdens ornitologiska förening, Lunds botaniska förening och Naturskyddsföreningen i Helsingborg ser alla positivt på förslagen att utöka andelen naturmark enligt grönstrukturprogrammets förslag. De synpunkter som framförs är bland annat att förtydliga hur och när förslagen ska kunna genomföras. Flera av föreningarna framför även önskemål om särskilda insatser i olika delar av kommunen, bland annat för att öka rekreativsmöjligheterna och biologisk mångfald.

Några enskilda invånare har kommit in med synpunkter på grönplanen. Det handlar både om förslag på nya åtgärder inom centralorten och förändrad dragning av grönstråk på landsbygden. Detaljerade förslag på utveckling av grönområden kan inte behandlas inom ramen för grönplanen, det får ske i det fortsatta arbetet.

För många är cykling en viktig fråga och man har framfört synpunkter på hur cykelmöjligheterna kan utvecklas. Grönplanen har inte behandlat cykling som en aspekt utan hänvisar i denna frågan till pågående trafik- och cykelplanering. Inkomna synpunkter cykling skickas vidare till ansvarig handläggare inom stadsbyggnadsförvaltningen.

Observera att sidhänvisningarna i denna remissredogörelse hänvisar till remissdokumentet. Sidorna har annan numrering i antagandehandlingarna.

Förändringar efter remissen

Inkomna synpunkter under samrådet har lett till att Stadsbyggnadsförvaltningen under hösten 2013 gjort vissa redaktionella ändringar och kompletteringar i dokumentet. En tydlig förändring är att benämningen av dokumentet har ändrats från grönplan till grönstrukturprogram.

Svar på inkomna kommentarer, synpunkter och frågor från myndigheter, grannkommuner, föreningar, nämnder redogörs för i denna remissredogörelse.

Länsstyrelsen i Skåne län

Länsstyrelsen har fått på remiss Grönplan för Helsingborg. Länsstyrelsen finner det mycket positivt att kommunen lyfter frågor kring gröna tillgångar samt anger mål och strategier för stadens grönstruktur. Dokumentet kommer att utgöra ett viktigt underlag för översiktlig planering samt visa Helsingborgs ambition att bli en attraktivare, hälsosammare och mer hållbar stad.

Region Skåne - avdelningen för regional utveckling

Region Skånes synpunkter

Region Skåne anser att förslaget till Grönstrukturprogram för Helsingborg är väl genomarbetat och har en hög ambitionsnivå. Den beskriver väl de olika aspekter som behöver lyftas i arbetet med att utveckla den gröna strukturens värden. Redovisade kartor är tydliga och lättlästa och planen är rik på hänvisningar till forskning och andra referenser.

Förverkligande av grönstrukturprogrammet

I den vision som presenteras i grönstrukturprogrammet för Helsingborg 2035 sätts grönstrukturens värde in i ett vidare perspektiv om hur kommunen vill att Helsingborg ska utvecklas till år 2035. I detta ingår grönstrukturens värde som attraktionskraft för invånarna och näringslivet i Helsingborg och är därigenom viktig även ur ett regionalt perspektiv. Grönstrukturprogrammet redovisar relevanta riktlinjer för att nå visionen. Region Skåne vill uppmuntra till att kommunen ytterligare tydliggör riktlinjerna med ansvarsfördelning och prioriteringar. Detta skulle förbättra utsikterna för att riktlinjerna också kommer att följas i efterföljande kommunala beslut inom de förvaltningar som berörs.

Ansvar för grönstrukturen delas av många. Genomförandet av grönstrukturprogrammet berör flera olika processer från övergripande till detaljerad nivå med olika inriktning som fysisk planering, gestaltning, skötsel, information och utbildning. Det är därför inte självklart att avgränsa riktlinjerna till någon enskild kommunal förvaltning eller annan organisation. För att förenkla för läsaren samlas riktlinjerna på en sida som ett komplement till deras placering i löptexten.

Regionala samband

Grönstrukturprogrammet visar vilka föreslagna grönstråk som med fördel kan förlängas eller bindas samman med grönstråk på andra sidan kommungränsen. Region Skåne lyfter i rapporten Grönstruktur i Skåne ett antal strategier för att binda samman Skånes flerkärniga grönstruktur och inom samarbetet Skåne Nordväst har man kommit överens om att bland annat arbeta med grönstrukturfrågor. Det vore därför intressant att i grönstrukturprogrammet ta ytterligare ett steg och konkretiserar vilka åtgärder och samverkan som krävs för att förverkliga en sammanhängande grönstruktur över kommungränserna.

I Grönstrukturprogrammet finns förslag till åtgärder för att kunna nå målen. Förvaltningen anser att flertalet av dessa kan vara aktuella vid samarbete över kommungränserna. Genom samverkan inom ramen för till exempel Leaderområde Skåne Nordväst, Familjen Helsingborg eller vattendragsförbunden ökar möjligheterna att förverkliga grönblåa stråk över kommungränserna. Synpunkten föranleder ingen ändring.

Folkhälsofrågor

Den regionala folkhälsostrategin lyfter bland annat målsättningen att minska skillnaderna i hälsa inom befolkningen

och att den fysiska aktiviteten ska öka. Detta innebär bland annat att faktorer som mötesplatser, tillgänglighet och trygghet är viktiga, liksom perspektiven jämställdhet och barnperspektiv. Helsingborgs grönstrukturprogram lyfter bland annat grönstrukturens betydelse för skolan och utbildningsmöjligheterna. Utbildning är en av de viktigaste faktorerna för en god hälsa och beskrivs också i de nationella målområdena för folkhälsa genom goda uppväxtvillkor. Barnperspektivet tas på det sättet väl tillvara genom kopplingen till utbildningen och men också genom målsättningar för utformning av lek och aktiviteter.

En av de stora utmaningarna i det övergripande folkhälsoarbetet är att skapa förutsättningar för minskade skillnader i hälsa. En av de grupper i samhället som har den relativt sett största ohälsan är gruppen personer med funktionsnedsättning. Betydelsen av god tillgänglighet till grönområdena beskrivs väl i förslaget, men saknas i inriktningsmålen och i förslagen till åtgärder i de olika områdena. Förslaget hade vunnit på en tydlig målsättning att grönområdena ska ha en god tillgänglighet och vilka åtgärder som kan vidtas för att uppnå den målsättningen.

Grönstrukturprogrammet beskriver betydelsen av att ha en god närbarhet till grönområden av olika karaktär. Förvaltningen instämmer dock i att målsättningen avseende tillgänglighet kan förtydligas. Texten kompletteras i detta avseende.

Andra faktorer som påverkar skillnader i hälsa hos befolkningen är riskgrupper för värmebölja. Dödligheten för framförallt äldre och personer med vissa kroniska sjukdomar kan öka med 10 - 20 % vid långvariga värmeböljor, och det finns goda möjligheter att sänka temperaturen i städer genom planering av grönstrukturen. Detta är mycket väl beskrivet i planförslaget.

En annan hälsoaspekt som skulle kunna lyftas i grönstrukturprogrammet är förekomsterna av pollen. Enligt Miljöhälso-rapport 2009 är ca 25 % av befolkningen allergiska mot pollen, och andelen ökar över tid. Detta har också ett samband med klimatförändringarna, där prognoserna visar att pollen kommer finnas under en allt större del av året, samtidigt som pollenkornen blir mer allergena med den ökande koldioxidhalten i luften. Det vore därför värdefullt att där det är möjligt väga in växtslagets allergieffekt när man planerar för nya planteringar eller ska ersätta befintliga växter.

Förvaltningen instämmer i att pollenallergi är en viktig fråga vid växtval till våra parker och naturområden. Synpunkten föranleder ingen ändring.

Jämställdhetsfrågorna syns inte så tydligt i grönstrukturprogrammet. Trygghet är det som lättast kan påverkas genom grönstrukturplaneringen och upplevs på olika sätt av män och kvinnor. Trygghet nämns på ett ställe genom att påtala vikten av alternativa vägar för dem som kan uppleva parker som otrygga platser. Men trygghetsupplevelsen kan också påverkas genom utformning av parker och grönområden, exempelvis genom belysning och att man undviker tätare undervegetation i anslutning till frekventerade gångstråk. Jämställdhetsaspekten kan också påverkas på andra sätt, till exempel genom utformning av aktivitetsytor genom vilka idrottsaktiviteter de är utformade för. Planförslaget hade därför vunnit på att kompletteras med någon form av jämställdhetsbedömning.

Grönstrukturprogrammet nämner att faktorer som bidrar till upplevd trygghet (i grönområden) är god framkomlighet och ett vårdat intryck. Studier visar att människor har olika rörelsemönster beroende på om det är dag eller kväll/natt även om stigen genom parken

är upplyst. Att öka den upplevda tryggheten i grönområden genom till exempel belysning och buskröjning behöver ibland ske med hänsyn till andra värden. Det som upplevs som otrygg miljö på kvällen kan vara en spännande lekmiljö för barn dagtid. Målsättningen är dock att öka den upplevda tryggheten generellt. I det fortsatta arbetet är ambitionen att ha med jämställdhetsperspektivet även när det gäller frågor om grönstrukturen. Synpunkten föranleder ingen ändring.

I detta yttrande har Skånetrafiken samt enheterna för miljöstrategi, folkhälsa och planeringstrategier deltagit.

Nämnder och råd i Helsingborgs stad

Idrotts- och fritidsnämnden

Tillgången av grönytor och gångstråk är viktigt så att spontanaktiviteter kan genomföras av alla stadens alla invånare. Vid framtida utbyggnad av staden bör grönytor planeras in i miljön så framför allt barn och unga kan utöva en fysisk aktivitet som inte är föreningsledd utan sker på egna villkor. Detta kan skapa möjlighet för en rörligare och hälsosammare livsstil för den yngre generationen.

I grönstrukturprogrammet anges riktlinjer med maximalt avstånd till olika grönområden. Till en närpark, där det i viss mån ska finnas möjlighet till spontanidrott, ska det maximalt vara 300 meter. Meningen är att dessa riktlinjer ska användas och vara en måttstock vid planering och gestaltning när staden byggs ut. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Kommunala pensionärsrådet

Rubricerade remiss har tillställts Kommunala pensionärsrådet, KPR, för kännedom. KPR vill ta tillfället i akt att göra en notering.

Det avser den konflikt som uppstår mellan intentionerna i Grönstrukturprogram och det nyligen remissbehandlade förslaget till ändring av översiktsplanen för Pålshöj. Enligt det senare innebär flertalet redovisade alternativ kraftig exploatering med bostäder av de befintliga grönområdena. Grönstrukturprogram däremot lyfter förtjänstfullt fram vikten av att slå vakt om och utveckla stadens rekreationsområden. Beträffande Pålshöj skog anförs i Grönstrukturprogram att detta är stadens populäraste rekreationsområde. Det framhålls bland annat behovet av att utöka möjligheten att röra sig i en del av området. KPR kan inte finna annat än att de olika alternativen i Pålshöjförslaget står i bjärt kontrast

mot intentionerna i Grönstrukturprogram. Det är vår förhoppning att Pålshöjförslaget förpassas till papperskorgen och att ideerna och tankarna i Grönstrukturprogram får ligga till grund för den fortsatta utvecklingen av våra grönområden.

Synpunkterna handlar främst om ändringen av översiktsplanen för Pålshöj och bör därför hanteras inom det arbetet. Grönstrukturprogrammets förslag till rekreationsområde ligger kvar. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Kulturnämnden

I rubricerat ärende yttrar sig kulturnämnden i enlighet med stadsantikvarens och botanistens/ landskapsvårdarens tjänsteutlåtande den 1 augusti 2013.

De gröna ytorna i Helsingborg är framförallt till för att öka helsingborgarnas välbefinnande, vilket är en viktig aspekt av Grönstrukturprogrammet som bör förtydligas.

Grönstrukturprogrammets ambition är att visa hur de gröna ytorna har många funktioner och värden för både oss människor och andra arter som finns inom Helsingborgs kommungräns. En viktig aspekt är självklart folkhälsoperspektivet och det framgår främst under avsnittet Rekreation. Flera kapitel i grönstrukturprogrammet beskriver de gröna ytornas värde för oss människor i andra avseenden, bland annat kulturmiljö, landskapskaraktär, klimat, luft och vatten. Både direkt och indirekt har grönytornas mångfald av funktioner en positivt påverkan på Helsingborgarnas välbefinnande. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Kulturnämnden vill särskilt fästa uppmärksamhet vid vikten av stringenta och konsekventa definitioner av nyckelbegrepp så som ”grönstråk”, vilket berörs i utlåtandets första sida.

Därutöver vill kulturnämnden betona att det är av yttersta vikt att Fredriksdal museer och trädgårdar inte endast betraktas som ett grönområde bland alla andra utan att hänsyn tas till de unika biologiska, botaniska, naturhistoriska och kulturhistoriska värden som områden innefattar och bevarar. Förutsättningen för att dessa värden ska kunna bevaras och vidareutvecklas är att området är avgränsat. Kulturnämnden ser vikten i att tillgängliggöra dessa värden för så stor del av allmänheten som möjligt och arbetar kontinuerligt för att så ska ske utan att åsidosätta eller riskera de faktorer som gör området så värdefullt. Ovanstående gäller delvis även för Sofiero slott och slottsträdgård.

Förvaltningen instämmer i att såväl Fredriksdal som Sofiero har unika och höga värden som inte får riskeras eller skadas. Att öka tillgängligheten kan dock göras på flera olika sätt utan att fysiskt ta ner stängslen kring anläggningarna, om de bedöms vara nödvändiga. Förvaltningen bedömer att öka tillgängligheten är ett angeläget mål att sträva mot. Detta gäller särskilt för Fredriksdal med hänsyn till dess centrala läge i Helsingborg med många skolor, förskolor och boende i närheten samt goda nåbarhet med kollektivtrafik. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Miljönämnden

Miljönämnden anser att föreliggande Grönplan är ett väl genomarbetat, omfattande och mycket tilltalandedokument. Grönstrukturens betydelse blir allt större i en expansiv region, inte minst på landsbygden. I en region attraktiv för boende och med högklassig åkermark är det angeläget att lyfta betydelsen av naturens ekosystemtjänster för att uppnå en hållbar balans mellan utveckling/bevarande och av grönområden och exploatering. Längre har exploatering och odling styrt utvecklingen av landskapet. Detta har lett till en bristsituation för biologisk

mångfald och ekosystemtjänster. Med det nordvästskånska landskapets historiska bakgrund är det därför viktigt med en offensiv utvecklingsplan för gröna värden i Helsingborg.

Miljönämnden vill lämna följande synpunkter (redaktionella synpunkter skickas direkt till projektledare).

Inledning

Flertalet av Sveriges 16 nationella miljöjournaler kommer sannolikt bli svåra att uppnå, särskilt inom de områden som Grönplanen behandlar. Det kunde därför vara lämpligt med tydligare koppling mellan grönplanen och de nationella miljöjournalerna.

I grönstrukturprogrammet står det hänvisat till miljö- och folkhälsomål under rubriken "Syfte med grönstrukturprogrammet" på sida 9 och under rubriken "Kopplingar till andra dokument" på sida 10. Det står att ett av syften är att bidra till att ... uppnå miljö- och folkhälsomål, framförallt sundare Helsingborg samt hållbar planering och skötsel. Texten förtydligas på sida 10 med vilka av målen grönstrukturprogrammet främst bidrar till.

Övergripande mål och strategier

Grönplanens upplägg med övergripande mål och strategier och därefter en beskrivning av hur staden sedan ska arbeta vidare är bra. Här är det viktigt att vara öppen för olika lösningar. Exempelvis har skogsplanteringar framför allt utförts på mark som staden äger. För grönplanens genomförande krävs då att mark köps in på strategiska platser. Detta är dock inte det enda sättet. För att lyckas finns flera arbetsätt som staden redan använt framgångsrikt inom andra områden, till exempel vid nyskapande av våtmarker där stadens tjänstemän söker upp intresserade markägare, staden planerar och anlägger våtmarken, markägaren äger och förvaltar anläggningen. Denna

metod skulle kunna användas lika väl för att anlägga skog, sandlokaler, gräsmark och kvalitetshöjande småbiotoper i landskapet. En viktig aspekt i nyskandet är att de nya miljöerna hamnar där de gör mest nytta i landskapet oavsett vem som äger marken.

Förvaltningen instämmer i att de åtgärder som föreslås på landsbygden framförallt berör privata fastighetsägare. Grönstrukturprogrammet förespråkar inte att staden köper in mark som en generell åtgärd i dessa fall, däremot kan det vara en av flera alternativa lösningar. Överenskommelser och avtal mellan stad och markägare utan markinköp är andra möjligheter, så som staden har gjort i samband med våtmarksanläggning. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Fortsatt arbete

Det är viktigt att inte tappa farten i arbetet när Grönplanen blivit klar. Det hade därför varit önskvärt med lite tydligare exempel på det fortsatta arbetet. För stadsdelar föreslås att handlingsprogram tas fram, vilket troligen behövs även för landsbygden.

Förutsättningarna för det fortsatta arbetet på landsbygden skiljer sig till stor del jämfört med arbetet i tätorterna där staden som organisation har större rådighet. Förvaltningen instämmer med att åtgärderna på landsbygden är väl motiverade ur flera olika perspektiv och därför kan behöva ett särskilt fokus. Här krävs i större omfattning en dialog med privata markägare och ofta en längre process från idé till genomförande. Texten i grönstrukturprogrammet kompletteras i detta avseende.

På olika ställen i rapporten finns gröna boxar med riktlinjer beskrivna. Riktlinjerna är kärnfulla och bra men hur tänker man deras genomförande? Kanske skulle riktlinjerna sammanställas och kopplas till den förvaltning/avdelning/bolag/organisation som ansvarar för genomförandet. Stafettpippen måste sändas vidare.

Ansvar för grönstrukturen delas av många. Genomförandet av grönstrukturprogrammet berör flera olika processer från övergripande till detaljerad nivå med olika inriktning som fysisk planering, gestaltning, skötsel, information och utbildning. Det är därför inte självklart att avgränsa riktlinjerna till någon enskild kommunal förvaltning eller annan organisation. För att förenkla för läsaren samlas riktlinjerna på en sida som ett komplement till deras placering i löptexten

Vid framtagandet av Grönplanen har flera av stadens förvaltningar deltagit och bidragit med kunskaper från sina respektive områden. För att lyckas med intentionerna, förslagen och ideerna i grönplanen bör kompetenser från olika områden fortsätta att korsbefruktas. Exempelvis kan mötet mellan en turismansvarig och en VA-handläggare bredda synen på hur en dagvattendamm ska anläggas och gestaltas för att ge värden inom flera områden samtidigt.

Förvaltningen instämmer i värdet av samarbete med olika kompetenser för att få mångfunktionella grönytor. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Biologisk mångfald

Miljönämnden anser att en viktig slutsats om biologisk mångfald i Helsingborg som kan dras av Grönplanen, är att viktiga biotoper är för få, för små och isolerade från varandra. En rik biologisk mångfald kräver en grönstruktur som hänger samman, där livsmiljöerna för djur och växter är tillräckliga och inte sprids ut i landskapet. Slutsatsen ovan finns egentligen beskriven genomgående i Grönplanen, men skulle behöva förtydligas till exempel i en sammanfattning.

Förvaltningen instämmer i att slutsatsen är koncis och passar bra att komplettera med bland annat under avsnittet Sammanfattning.

Vår långa kust omnämns i flera stycken i dokumentet främst inom rekreation, men beskrivningar av våra grunda bottnar längs kusten och marina reservat saknas i dokumentet. Miljönämnden anser att det vore önskvärt att åtminstone kort beskriva dessa naturmiljöer eftersom de har stora botaniska och zoologiska värden även under ytan. Grunda bottnar har generellt sett ett högt ekologiskt värde som uppväxt-, födosöks- och reproduktions områden. Ålgräsängar utgör uppväxtmiljöer för småfisk och yngel samt erbjuder skydd mot predation från till exempel jagande rovfiskar. Blåmusselbankar som fungerar både som födosökslokaler och som viktiga reningsverk (genom filtrering av vatten) i Öresund. Den biologiska mångfalden är således stor och biomassan hög i dessa områden.

Förvaltningen instämmer i att Helsingborgs grunda bottnar är en viktig biologisk resurs väl värd att uppmärksamma. Däremot fokuserar gröstrukturprogrammet på de landbaserade miljöerna. Som ett komplement till den vattenplan som ska utarbetas, kompletteras gröstrukturprogrammet med en beskrivning av de grunda bottnarna under kapitlet "Biologisk mångfald - Naturtyper i Helsingborg".

Övrigt

Sportfiske och fiskevård kunde belysas lite mer i grönplanen- dels för sitt stora rekreativvärde, dels för biologisk mångfald. Ideella krafter och Helsingborgs stad har bedrivit fiskevård i Råån med bi flöden men i övriga vattendrag finns mycket kvar att göra. Att undanröja vandringshinder kan många gånger ge stora vinster för en blygsam insats.

Under naturtypen Våtmark och vattendrag i kapitlet "Biologisk mångfald" sida 77, nämns vikten av fiskevårdande åtgärder som till exempel undanröjande av vandringshinder. Viss komplettering sker i texten gällande sportfiske och fiskevård i kapitlet "Rekreation".

Grönplanen innehåller många kartor med värdefull information. För stadens bebyggelse klarar det sig precis med kartor i A4-format. Kartor över hela kommunytan blir allt för små.

Målsättningen är att gröstrukturprogrammets kartor kommer att finnas tillgängliga i digital form på webben. Förvaltningen anser det därför inte prioriterat med någon större karta i tryck än A4-format. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Avslutningsvis ser miljönämnden fram emot det fortsatta arbetet med att stärka gröstrukturen i Helsingborgs stad.

Styrelsen för Kärnfastigheter

Förslaget till Grönstrukturprogram har upprättats på stadsbyggnadsförvaltningen inom avdelningen för strategisk planering och syftar främst till att lyfta fram de gröna miljöernas betydelse i den fysiska planeringen. De gröna miljöerna bidrar till att göra Helsingborg attraktivare, hälsosammare och hållbarare. Helsingborg har jämfört med flertalet svenska städer förhållandevis lite allemansrättsligt tillgänglig mark men å andra sidan ett antal miljöer med mycket höga värden. I en tid när stadsbyggnad till stor del utförs genom förtätning är det viktigt att vårda och utveckla de gröna miljöerna genom att sträva efter att dessa skall vara sammanhängande, tillräckligt stora, varierande, nåbara och karaktärsskapande.

Kärnfastigheter deltar marginellt i skötsel och utveckling av de gröna ytorna på Fredriksdal och Sofiero men också av stadens idrottsplatser. Bebyggda fastigheter som till exempel skolor och förskolor består till en del av gröna miljöer. Här kan Kärnfastigheter på ett medvetet sätt genom förvaltning och utveckling bidra till utvecklingen av stadens gröna värden.

Styrelsen för Kärnfastigheter ser värdet av att stadens gröna miljöer vårdas och utvecklas på ett strukturerat sätt. Styrelsen har inga invändningar mot förslaget till grönstrukturprogram och ser fram emot att få lämna sitt bidrag i det fortsatta arbetet.

Socialnämnden

Socialnämnden har tagit del av föreliggande ”Grönstrukturprogram, fördjupningspromemoria om Helsingborgs stads grönstruktur”. Socialnämnden är positiv till planen och bedömningen är att planen är väl genomarbetad och den ger, på ett mångfacetterat sätt, en redovisning av hur man kan ta tillvara och utveckla de gröna värdena i staden. Den visar också på de utmaningar som finns.

Alla delar i grönstrukturprogrammet, som presenteras i ett brett perspektiv, bedöms som angelägna. Socialnämnden vill dock speciellt framhålla grönstrukturens betydelse för vardagsliv och hälsa för barn, unga och utsatta grupper. Det är här viktigt med närhet och trygg närhet till olika grönområden. Närhet till bostäder, förskolor och skolor är således betydelsefulla parametrar att arbeta med. Likaså är det angeläget att områdena blir goda sociala arenor med möjligheter till rekreation och aktiviteter av olika slag.

Utvecklingsnämnden

Utvecklingsnämndens förvaltning har i uppdrag att arbeta med frågor som rör, arbetsmarknad, integration, försörjningsstöd och vuxenutbildning. Nämnden yttrar sig inom kompetensområdena arbetsmarknad och integration.

Ur ett tillväxt- och arbetsmarknadsperspektiv är det av vikt att Helsingborg har hög attraktionskraft så att företag, organisationer med flera väljer att etablera sig här eller väljer att utveckla redan etablerade verksamheter. En attraktiv

hållbar ”grön struktur” är en given del i denna attraktionskraft. Det samma kan sägas om Helsingborgs förmåga att locka till sig fler innevånare samt att behålla de som redan bor här. En attraktiv hållbar ”grön struktur” är även tillgång för besöksnäringen.

Ur ett integrationsperspektiv är en attraktiv hållbar ”grön struktur” en av flera viktiga förutsättningar för att skapa mötesplatser för alla helsingborgare. Det skall finnas nåbara gröna mötesplatser för alla invånare, även för de som har någon form av funktionshinder/begränsning eller saknar tillgång till bil.

Såvitt nämnden kan bedöma stöder de föreslagna strategierna ovanstående men behovet av att balansera och integrera utvecklande av ”gröna strukturer” med behovet av tillgång på bostäder och ett utvecklat näringsliv måste beaktas.

Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden anser att grönområden har stor betydelse för miljön samt människors hälsa och välbefinnande. Det är viktigt att bevara de grönområden som finns och det är positivt att staden gör en plan för ytterligare utveckling av grönområden. Planen belyser det faktum att det är endast en mindre andel personer som bor i tätorten som har tillräcklig tillgång till grönområden. Detta har en negativ påverkan på hälsan och bör därför prioriteras. I planen har kartläggning gjorts av särskilt skolor och förskolor, men ingen för äldreboenden eller boenden för personer med funktionsnedsättning. För äldre och personer med funktionsnedsättning är det särskilt viktigt med grönområden för att ge rekreation, upplevd hälsa, är lätta att använda och finns mycket nära bostäderna.

Förvaltningen instämmer i bedömningen att det är särskilt viktigt med god tillgänglighet till grönområden för äldre och personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen bedömer att riktlinjen 300 meter till ett kvalitativt grönområde bör kunna gälla även för äldre och personer med funktionsnedsättning. I många fall är det än viktigare att den egna gårdsmiljön kan erbjuda gröna upplevelser och därför vilar ett stort ansvar på de som förvaltar dessa fastigheter. Denna slutsats lyfts fram i dokumentet under rubriken "Stadens parker och naturområden".

Sammantaget anser vård- och omsorgsnämnden att planen har beaktat många olika aspekter på ett bra och överskådligt sätt, förutom ovannämnda kartläggning av boenden för äldre och personer med funktionsnedsättning. Vård- och omsorgsnämnden ser positivt på de förslag av utökning av grönområden som beskrivs i planen.

AB Helsingborgshem

Helsingborgshems vision är att göra Helsingborg till en attraktiv stad att leva i och bo i för en mångfald av människor. Vårt uppdrag är att på ett konkret sätt bidra till att Helsingborg kan växa, vilket vi skall göra genom att varje år påbörja nybyggnad av 300 bostäder.

De ideer, checklistor och förslag till förbättringar som förs fram i Grönstrukturprogrammet och som avser att förstärka kvaliteter på grönområden och sammankoppla stadens områden genom gröna stråk välkomnar vi. I grönstrukturprogrammet finns dessutom ett flertal tips och checklistor som vi kan använda även vid utveckling av kvartersmark och våra bostadsgårdar. På så vis kommer Helsingborgshem att ha nytta av Grönstrukturprogrammet när vi utvecklar våra befintliga områden till attraktiva stadsdelar och även i vår nyproduktion.

I den pågående utvecklingen av Närlunda och den kommande utvecklingen av de äldre delarna av Elineberg ser vi närheten till Jordbodalen som en stor tillgång för båda dessa områden. Vi välkomnar därför en satsning på att stärka Jordbodalens kvaliteter, utveckla möjligheten till rekreation och motion inom området och framför allt säkerställa tryggheten även kvällstid. Genom rätt satsningar ser vi stora möjligheter för de södra delarna av staden att få en motsvarighet till det man i norr har i Pålsjöskog. Vi hoppas få möjligheten att delta i utvecklingen av handlingsplaner för de områden som beskrivs i Grönstrukturprogrammet och som ligger i anslutning till våra bostadsområden, nya som gamla.

För Helsingborgshem som är ett kommunalt bolag gäller att vi skall bedriva vår verksamhet enligt affärsmässiga principer. Detta innebär att vi i utveckling av våra nya och befintliga bostadsområden måste utgå från våra kunders behov och önskemål samtidigt som vi lever upp till de krav vår ägare, Helsingborgs stad, ställer på oss. På sidan 20, under rubriken Värdera och Planera, framförs förslaget att tillämpa grönytefaktor vid utveckling av kvartersmark. I formuleringen på sidan 22, under rubriken Staden som Fastighetsägare, talar man dessutom om att införa mål för bolaget kopplade till Grönstrukturprogrammet och grönytefaktor. Dessa stycken yrkar vi på stryks med hänsyn till vår affärsmässighet. Att arbeta med en grönytefaktor anser vi inte vara synonymt med att höja kvaliteten på grönytorna, bidra till att skapa attraktiva stadsdelar, tillmötesgå önskemålen från våra kunder eller uppfylla vår ägares krav på att bidra till att Helsingborg kan växa som stad.

Flera av Helsingborgshems stora bostadsområden från 60- och 70-talen omfattar i dagsläget stora gröna arealer vilka nyttjas ytterst begränsat och i flera fall upplevs som otrygga och ödsliga. Genom att utveckla dessa med variation, biologisk mångfald, småskalighet och förtätningar kan vi både stötta ambitionen med grönstrukturprogrammet och leva upp till våra mål som bolag. Denna utveckling måste bolaget kunna styra över så att vi skapar värden för våra kunder genom att öka attraktiviteten i områdena. En koppling till något så endimensionellt som en grönytefaktor ser vi som en stor risk när det gäller att utveckla attraktiva stadsdelar på bästa möjliga sätt för Helsingborgs stad.

Anledningen till att grönstrukturprogrammet lyfter upp grönytefaktorn är att den är ett exempel på metod som kan användas för att få in kvalitativ grönska även på begränsad yta, till exempel vid förtätning.

Syftet med grönytefaktorn är att premiera grönska som fyller flera funktioner, bland annat dämpa effekten av negativa klimatförändringar, gynna områdets biologiska mångfald och tillföra sociala värden till bostadsgården.

Grönytefaktorn används av Malmö och Lund inom ramen för Miljöbyggprogram SYD, men även av andra kommuner i Sverige, bland annat Stockholm. Helsingborgs stad överväger att ansluta sig till miljöbyggprogram SYD men avvaktar i väntan på den så kallade särkravsutredningen.

När grönstrukturprogrammet nämner att staden som fastighetsägare kan införa mål om att utveckla gröna värden ska det ses som en möjlighet. Grönytefaktorn nämns här som ett exempel på arbetsätt som kan användas.

Förvaltningen anser med hänvisning till ovanstående att texten kan stå kvar i grönstrukturprogrammet på sida 20. På sida 22 ändras texten så att orden Helsingborgs- hem och Kärnfastigheter tas bort.

I ett större perspektiv vill vi även framhålla att Helsingborg är en stad med en tydlig ambition att växa. Eftersom staden omges av delar av världens bästa jordbruksmark kan staden inte växa genom att öka i area utan vi måste i första hand arbeta med förtätningar. För att detta skall vara möjligt måste de sammanvägda kraven på bevarande och utveckling vad gäller såväl grönytor, trafikplanering och övrig infrastruktur, bullernivåer, befintliga miljöer och bevarandeprogram etc lämna utrymme för att skapa lämpliga byggrätter i tillräcklig omfattning både för näringsliv och kommunala fastighetsutvecklare. Denna balans ser vi som absolut avgörande för Helsingborgs fortsatta välstånd och vi skulle vilja att en koppling till stadens ambition att växa

framgår tydligt i Grönstrukturprogrammens inledande kapitel där det beskrivs hur dokumentet skall användas. Samma koppling bör göras i övriga dokument kopplade till översiktsplanen.

Förvaltningen instämmer i vikten av att bygga ut staden utan att öka i area, det vill säga genom förtätning, det är också en av strategierna i ÖP2010. Förvaltningen anser att målsättningen behöver vara att bygga både tätt och grönt. Parker och naturområden är en av Helsingborgs största tillgångar för våra medborgare och även en viktig faktor för att locka framtida boende och företag. När staden växer blir våra grönområden också viktigare för allt fler. Förvaltningen instämmer i att grönstrukturprogrammet kan förtydligas i detta avseende och texten kompletteras därför i de inledande kapitlen.

Klippans kommun

Klippans kommun har tagit del av remisshandlingen och har inga synpunkter i ärendet.

Höganäs kommun

Kommunen anser att planen är ambitiös, har ett tydligt syfte och visar på de utmaningar som finns. Man bifaller Helsingborgs stads förslag till gröstrukturprogram med de synpunkter som samhällsbyggnadsförvaltningen gett i sitt yttrande och gratulerar Helsingborgs stad till ett väl utfört arbete.

I yttrandet skriver samhällsbyggnadsförvaltningen att gröstrukturprogrammet redovisar ett antal ekologiska värdeområden, närmast landskapsavsnitt, där följande gränser till Höganäs kommun:

- Christinelund-Domsten, Kullaieden går igenom här och det finns en naturlig koppling till strandmarken syd om Viken.
- Utvälinge-Vegeå, även här en del av Kullaleden och delar inre Skälderviken med Höganäskommun
- Svedberga kulle, viktig rekreationsplats för boende i Mjöhult och är länkad till turistmålet GC-vägen Höganäs - Kattarp

Samhällsbyggnadsförvaltningen anser att Höganäs kommun gärna ser ett kommunövergripande samarbete i dessa områden, så även i skapandet av grönråk utmed de vattendragen som delas av Höganäs och Helsingborgs kommun, som Niagarabäcken (Döshultsbäcken) vilken rinner upp i Allerum samt Görslövsån som delvis rinner upp i Christinelunds backar och Oderbäcken.

Förvaltningen ser positivt på ett kommunövergripande samarbete i de områden och stråk som anges ovan och välkomnar Höganäs att delta i detta arbete. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Åstorps kommun

Grönstrukturprogrammet redovisar ambitiösa mål och intressanta strategier. Som fakta- och planeringsunderlag är gröstrukturprogrammet inspirerande även för andra utanför Helsingborgs stads organisation med intresse för planerings- och utvecklingsfrågor.

Ur ett mellankommunalt perspektiv är det inritade grönråket längs Lillån-Hasslarpsån intressant. Grönråket finns inritat som ”grönråk som behöver stärkas” dels på karta avseende biologisk mångfald på landsbygden (sida 83), del som ”grönråk” på karta avseende rekreation på landsbygden (sida 47).

En del av detta grönråk skulle kunna utgöra en viktig länk i att förbinda en av Åstorps kommuns samhällen Hyllinge med det rekreativa naturområdet vid Rosendal. Rosendal finns som område med i målbilden på sidan 19 och omges där även av ”nya grönområden”. Syftet med dessa är att förstärka befintligt område genom att förbättra förutsättningarna för djur och växter i den biologiska värdekärnan.

Invånarna i Hyllinge har idag en ytterst begränsad tillgång till natur varför en koppling till Rosendal skulle vara mycket tacksam. I karta på sidan 47 visas också att grönråket där det korsar väg E4 är i behov av en säker passage. För att koppla Hyllinge samhälle mot grönråket behövs troligtvis fler säkra passager i ett sammanhängande gång- och cykelstråk inom Åstorps kommun tillskapas.

Åstorps kommun ser gärna en fortsatt mellankommunal dialog kring denna och andra grönstrukturfrågor.

Förvaltningen ser positivt på samarbete över kommungränsen för att stärka grönstrukturen och välkomnar Åstorp och även andra kommuner som vill delta i detta arbete. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Svalövs kommun

Syftet med grönstrukturprogrammet är att redovisa de befintliga gröna tillgångarna och utmaningarna samt ange mål och strategier för en utveckling av stadens grönstruktur. Planen är en del av hur Helsingborg kan bli attraktivare, hälsosammare och hållbarare. Grönstrukturprogrammet behandlar både staden, tätorter och landsbygden genom att identifiera gröna värden, analysera och värdera dessa samt ge riktlinjer för framtiden. Detta presenteras i tydliga texter med kompletterande kartor som gör planen mycket lättläst. För att ytterligare konkretisera innehållet behandlas en del exempelområden vars syfte är att agera typexempel för resterande områden.

Svalövs Kommun anser även att det är positivt att grönstrukturprogrammet behandlar och prioriterar hela Rååsdalgång som ett viktigt sammanhängande stråk ända fram till Tågarp.

Förvaltningen instämmer i vikten av att se hela Rååsdalen som helhet. Förvaltningen ser fram emot ett samarbete med Svalövs kommun om möjligheten att förbättra vandring Rååsdalen

Föreningar och organisationer

Helsingborgs skid- och orienteringsklubb (HSOK)

HSOK ser med tillfredsställelse på det arbete som utförts med Grönstrukturprogrammet. Det har stort värde att såväl tillgångar som problem har tydliggjorts. Mål och strategier för förbättringar och förslag till handlingsprogram ser vi som nödvändigt att anta så snart som möjligt med största möjliga tyngd.

Positiva synpunkter

- Utvecklingen av gröna stråk och sammanbindning av byarna.
- Betoningen av hälsa, miljö och rekreation samt värnandet av vårt gröna kulturarv för att uppnå miljö- och folkhälsomål
- Anläggning och sammanlänkning av parker, grönområden och skog
- Fortsatt utveckling av större natur-, friluft- och rekreationsområden som Pålsjö skog, Bruces skog och Ättekulla/Råådalen
- Bevarande och utveckling av fler större, tysta och bullerfria grönområden

Negativa synpunkter

- En specifik utveckling av ny skog på kommunens nuvarande åkermark saknas
- Alldeles för låg andel grönområden cirka 20% som borde vara mer än det dubbla som i Göteborg och Stockholm
- För långa avstånd till park- och grönområden för alltför många Helsingborgare
- För stora barriäreffekter från större vägar, järnvägar, åkermark och bebyggelseområden även från planerade spårvägsområden bland annat genom Kungshultsskogen och utbyggd västkustbana

- Ingen angiven utveckling av ett friluft- och motionscentrum som borde finnas i varje kommun med uttalat folkhälso- och friskvårdsmål
- Den så kallade balanseringsprincipen riskerar att felutnyttjas så att det anses vara OK att bygga i ett grönområde får att plantering utlovas som kompensation i ett annat område

Grönstrukturprogrammet pekar ut tre tätortsnära rekreationsområden, Pålsjö, Bruces skog och Ättekulla-Råådalen. Förvaltningen anser att i både Pålsjö och Bruces skog skulle ett motionscentrum vara lämpligt att anlägga. Frågan om motionscentrum berör även Skol- och fritidsförvaltningen.

Angående balanseringsprincipen är de första stegen undvika och minimera viktiga. Först därefter kan man diskutera att utjämna inom området eller ersätta på annan plats. Förvaltningen är mån om att balanseringsprincipen inte felutnyttjas. Lokaliseringsprövningen är en viktig process som föregår eventuell diskussion om utjämning och ersättning. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Kommentarer och önskemål

- Angivet rekreationsområde norr om Pålsjö skog, karta sid 60, bör utvecklas betydligt genom att öppna fält och åkrar görs allemansrättsligt tillgängliga genom ändring till ängsmark, beteshagar, skogsdungar, viltreserver, vildmark, våtmarker och stigar.
- Bil- och bussgator och spårvägslinje färdhindras genom Kungshults- och Sofieroskogarna, hastighet på befintliga vägavsnitt sänks i Pålsjö skog, nuvarande möjligheter till vild bilparkering för bland annat hundrastning förhindras i och vid skogarna.
- Anläggande av ett nytt kanaliserat friluft- och motionscentrum, typ Skrylle i Lund, i eller invid Pålsjö-

skogsområdet bör anges och prövas i ett läge norr, öster eller väster om den utökade skogen.

- Anläggande av ett landborgens- och sundets naturrum borde prövas i anslutning till ett utvidgat Pålsjö friluftsområde med kommunalt naturreservat, stor bullerfri zon och ett omfattande system av strövstigar. Ett med skog och äng sammanbundet Pålsjö-Kungshult-Sofiero- Tinkarp skulle ge ett unikt frilufts-, motions- och naturvårdsområde. Rätt utformat kan Helsingborg här med begränsade insatser kraftigt förbättra ett redan omtyckt natur- och kulturlandskap och tillskapa en ny attraktion genom ett grönt friskvårdscentrum för hela staden och dess omland liksom får besökare och turister.

Pålsjö skog med omgivning är ett av de tre tätortsnära rekreationsområdena där utveckling av värdena ska ske över tid. Förvaltningen bedömer att många av de förslag HSOK tar upp i sitt remissvar är möjliga att genomföra inom rekreationsområdet Pålsjö skog och helt i linje med grönstrukturprogrammets intentioner. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Kullabygdens ornitologiska förening

Föreningen har inkommit med remissvar uppdelat på tre rubriker - Styrkor, Svagheter och Möjligheter.

Styrkor

- Det är glädjande och imponerande att se den bredd och detaljrikedom grönstrukturprogrammet innehåller. Livsmiljöerna för människor, växt- och djurliv behandlas ur en mängd olika synvinklar.
- Rejala procentsatser anges för utökningen av **naturområden**.
- Cirkeldiagrammen för markanvändning förr och nu ger en snabb och

tydlig bild av hur extremt trängda de naturliga miljöerna är i Helsingborgsområdet.

Svagheter

- Formuleringen ”I handlingsplanen **kan** åtgärder budgeteras och tidsätas” är för vag. Utan pengar och tidsplan kan den ambitiösa grönstrukturprogrammet falla platt.
- Majoriteten av vattendragen uppnår inte god ekologisk status enligt EU:s ramdirektiv, ändå är det först till år 2027 som Råån och Hasslarpsån planeras uppnå kraven.

Helsingborgs snabba befolkningstillväxt anges bara som en utmaning för en grönare utveckling, inte som det hot tillväxten kan utgöra. Med nuvarande tillväxttakt fördubblas invånarantalet vart hundra år vilket på sikt är helt ohållbart. Eftersom vare sig Helsingborg eller Moder jord har oändliga arealer och naturtillgångar blir det förr eller senare nödvändigt att klara stadens ekonomi med andra metoder än patentlösningen ständigt ökande invånarantal.

Grönstrukturprogrammet är i första hand ett fakta- och planeringsunderlag som pekar ut en önskvärd och nödvändig utveckling av grönstrukturen i Helsingborg. Genomförandet av grönstrukturprogrammet beror på många olika faktorer varav en del är påverkbara genom kommunala beslut, till exempel avsättning av ekonomiska medel, ändring av detaljplan, inköp av mark, förändrad drift och skötsel av egna grönområden, med mera. I många fall behöver kommunen som organisation samarbeta med fastighetsägare men även med föreningar. I grönstrukturprogrammet finns inte möjlighet att föreslå vilka specifika åtgärder som ska genomföras en viss tid. Det är ett arbete som måste ta vid som en följd av ett antaget grönstrukturprogram. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Möjligheter

- Den i planen mest avgörande framtidsfrågan, bruksningsmetoderna av åkermarken, bör behandlas både ur nationellt och internationellt perspektiv. Lösningarna måste långsiktigt gynna markägarna, eller vara kostnadsneutrala för dem, för att avgörande förändringar ska komma till stånd.
- Såväl i stadsmiljöer som i naturmiljöer kan visst praktiskt naturvårdsarbete utföras av föreningar och företag i långt högre grad än idag, om strukturerade metoder och goda exempel från andra kommuner blir en del av handlingsplanen.
- Kullabygdens Ornitologiska Förening utför redan sådant arbete och vi är positiva till nya uppdrag.

Förvaltningen instämmer i att lösningarna som föreslås på åkermarken underlättas som man tar ett helhetsperspektiv. EU:s jordbrukspolitik, som Sverige och Skåne är en del av, är komplext och det kan därför vara svårt att enbart inom dess ramar få till stånd fysiska förändringar på kortare tid. Förvaltningen instämmer i att åtgärderna behöver gynna markägarna eller vara kostnadsneutrala. Det är glädjande att ideella föreningar som KOF gör praktiskt naturvårdsarbete och vill fortsätta med det. Förvaltningen ser gärna att samarbetet med föreningslivet utvecklas i framtiden. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Lunds botaniska förening

Föreningen har tagit del av presenterade handlingar och finner grönstrukturprogrammets visioner mycket spännande och sammantaget ser vi fram emot dess utförande.

Vi ställer oss bakom målet att öka tillgängligheten till kommunens rekreationsområden, naturområden och parker genom att nyanlägga och stärka grönstråk som binder samman områdena. Det är i dagens läge ett stort bekymmer att

stora arealer som tidigare slåttrades eller betades nu växer igen. Om vi ska ha kvar denna form av miljöer med rik biologisk mångfald krävs särskilda åtgärder. En åtgärd kan vara att styra över befintligt bete/slätter från redan väldigt kväverika områden till magrare marker och därigenom få ut mera nytta för de numera begränsade insatserna.

Det är positivt om arealen med lövskog ökar eftersom det i Helsingborg finns brist på såväl lövskog som mindre dungar och lundar. I detta sammanhang kan det framhållas att vid avverkning är det för att behålla en biologisk mångfald viktigt att lämna kvar äldre träd, högstubbar samt död ved.

Återskapandet av våtmarker är positivt. Det är väsentligt att slänter till dammar och vattendrag görs flacka. För att gynna konkurrenssvaga och rödlistade arter är det värdefullt om högrörter och buskupp-slag röjes med några års mellanrum.

Öppna sandiga biotoper blir alltmer sällsynta i anslutning till tätorter. Det är därför väsentligt att när möjlighet finnes återskapa dessa värdefulla miljöer och det kan ske relativt kostnadseffektivt genom framförallt mekanisk omrörning men i vissa områden kan intensivt bete även vara värdefullt. Det sistnämnda i linje med det vi skrev avseende biologisk mångfald i mindre kvävepåverkade miljöer. Avseende områden som kan bli väldigt värdefulla ur naturvårdssynpunkt kan nämnas grustag, även de med begränsade ytor, som om de fortfarande hålles öppna från igenväxning kan gynna såväl en intressant flora vilket vi särskilt värnar men även ett rikt insektsliv.

Förvaltningen instämmer med de förslag på utformning och skötselmetoder som Lunds botaniska förening tar upp och dessa finns till stor del beskrivna i grönstrukturprogrammet.

Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

LRF Skåne

LRF's kommungrupp i Helsingborg (genom LRF Skåne) har beretts tillfälle att lämna synpunkter på rubricerad rapport. Med anledning av detta vill vi framföra följande synpunkter.

Sammanfattande kommentarer

Naturmiljön finns tillgänglig inne i vår stad i många fall men med säkerhet inte fullt utnyttjad. Några exempel utgör Fredriksdal, Bruces skog och Pålsjö skog. I anslutning till omgivande byar (samhällen) finns värdefulla grönområden och mellan byarna finns stråk som naturligt breder ut sig utefter våra vattendrag. Kommunen, som är starkt expansiv, ligger i en utpräglad jordbruksbygd. Detta leder ofta till en målkonflikt mellan möjlighet för viktig expansion och fortsatt tillgång på värdefull odlingsmark. I denna situation skall det samtidigt rymmas en utökad gröonstrukturprogram. Mycket tar sin utgångspunkt i befintlig gröonstruktur. Denna är i nuläget mer eller mindre tydlig, definierad och värderad. I presenterad rapport anges ett generellt mål att öka andelen gröna stråk till 15 procent av arealen.

Kommungruppen anser att det är rätt att, som framförts i rapporten, tydliggöra och utveckla vad som är gröna värden. För de delar som berör området runt Helsingborg är nödvändigt att detta görs i nära kontakt med de lantbruks- och landsbygdsföretagare som företräder verksamhet på de markområden som ligger till grund för att erbjuda kommuninnevånarna ett ökat inslag av grön miljö. Det är viktigt att berörda landsbygdsföretagare erbjuds att delta i den fortsatta processen med att forma de koncept som skall ge kommuninnevånarna väl frekventerade gröna stråk i landskapet. Följande kommentarer från kommungruppen anges inte i någon prioriteringsordning

och skall uppfattas som stödande för det fortsatta arbetet med att utveckla en grön miljö i vår kommun:

- att LRF's kommungrupp stödjer uppfattningen att det är viktigt med tillgång till gröna stråk som på ett enkelt sätt, med kollektiva färdmedel, kan nås av ett stort antal av kommunens innevånare
- att LRF's kommungrupp stödjer uppfattningen att det är intressant att se hur det går att sammanbinda olika byar på landsbygden, gärna med utgångspunkt i hur man samtidigt har tillgång till befintliga eller blivande "pågatågsstationer" men att detta görs med klar insikt om betydelsen av att behålla värdefull odlingsmark
- att LRF's kommungrupp starkt motsätter sig att för landsbygden föreslå en generell målsättning att arealen skog, ängs- och betesmark samt våtmark skall öka till sammantaget 15 procent av arealen som redan idag i flera fall exploateras för bostadsbebyggelse, industrier och trafikleder
- att LRF's kommungrupp framhåller att kommunen i stället för ett generellt procentmål ser till kvalitativa värden på de gröna stråk som redan finns och alltid överväger vilka långsiktiga konsekvenser som blir följden av att ta brukvärd jordbruksmark i anspråk för etablering av nya gröna stråk i odlingslandskapet
- att LRF's kommungrupp i detta dokument lämnat synpunkter grundade på lokala förhållanden för flera av "byarna" runt Helsingborg
- att LRF's kommungrupp saknar en redovisning över vem som tar ansvar för en långsiktig skötsel av såväl befintliga som i framtiden etablerade gröna stråk.

Generella kommentarer

Helsingborgs stad har sedan flera år tillbaka fastlagda miljömål. Vissa av dessa berör i hög grad lantbruket. I regel

påtalas betydelsen av hänsyn till värdefull odlingsmark men att detta ofta får stå tillbaka för intresset av markexploatering för bostäder, industrimark och kollektiva nyttigheter. Detta anknyter i hög grad till pågående process med att visa på förutsättningarna för att etablera ”gröna stråk” och andra gröna ytor för att erbjuda kommuninnevärnarna en bra boende- och vistelsemiljö.

Presenterad rapport med föreslagna åtgärder skall ge underlag för att föreslå åtgärder som ger kommuninnevärnarna möjlighet att i vardagen vistas i en god miljö. Några nyckelord som nämns för att beskriva vardagsmiljön är att den skall vara attraktiv, hälsosam och hållbar. Detta tar, i denna situation, sin utgångspunkt i att ha tillgång till en natur som erbjuder oss olika tjänster. Det kan vara produkter från betande djur men lika viktigt är de hävdade naturbetesmarker som blir en del i den naturmiljö vi vill ha tillgång till.

I rapporten beskrivs systematiskt innehållet i de för rubricerad rubrik aktuella behoven samt förslag på olika åtgärder. Rapporten är väl strukturerad och kommungruppen instämmer i att det krävs åtgärder för att erbjuda kommuninnevärnarna en bra boende- och vistelsemiljö. En ytterst viktig utgångspunkt är vad som kan bidra till ökat utnyttjande av redan befintliga miljöer. Detta måste vara en given utgångspunkt innan det läggs betydande resurser på att etablera nya grönstråk.

Kommungruppen vill särskilt peka på följande förhållanden:

Synsättet att ange ett generellt mål om att det skall finnas 15 procent grön mark

I en kommun där det redan finns stora områden med ”grön mark” finns det anledning att initialt göra en noggrann genomgång av hur frekventerade redan anlagda ytor är. Det kan vara relativt

små förändringar som kan bidra till ökat utnyttjande. Det kan inte vara särskilt insiktsfullt att anlägga nya ytor som medför stora initiala kostnader och därpå skötselkostnader om de redan befintliga är dåligt utnyttjade.

En ytterst viktig dimension utgör skyddet av odlingsvärd åkermark. I många sammanhang kommer föreslagna åtgärder att leda till att värdefull odlingsmark tas ur produktion. Detta är allvarligt i en tid när fokus ligger på att bevara ändliga resurser. Kommungruppen vill kraftfullt framhålla att det är viktigt med kvalitativa bedömningar för att begränsa uttag av åkermark när detta kan vara motiverat. Ett antal nya gröna stråk, kompletterat med åtgärder på befintliga med en sammantagen areal på 10 procent kan ha lika eller större värde än ett generellt mål på 15 procent ”grön mark”.

Förvaltningen instämmer i vikten av att öka utnyttjandet av befintliga miljöer. Det handlar om att samma yta ska kunna producera flera värden eller funktioner, till exempel klimatutjämning, vatten- och luftrening, fördröjning av vatten, med mera. Men grönstrukturprogrammet behandlar inte enbart grönstrukturen utifrån människans behov utan även behovet för många andra arter som finns i Helsingborg.

Det är utifrån att Helsingborgs landskap har förändrats dramatiskt under biologiskt kort tid som förslaget på återskapa natur på åkermark förs fram. På 200 år har åkermarken ökat från 10 till 75 procent på våtmarker, ängars och betesmarkers bekostnad. För att möjliggöra ett ekologiskt funktionellt odlingslandskap med sammanhängande spridningsvägar och tillräckligt stora värdekärnor behöver andelen natur öka i Helsingborg.

Att omvandla åker till natur ser inte förvaltningen som en exploatering eftersom processen är reversibel i de flesta fall. Om det behövs kan åkermarken återskapas igen, till skillnad från exploatering för bebyggelse eller vägar. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Vikten av att binda samman centrum med olika byar på landsbygden

Redan befintliga gröna stråk kan i många fall nås via allmänna kommunikationer. Helsingborgs kommun har redan idag en mycket väl utbyggd struktur med pågågångstationer eller frekvent busslinje i alla riktningar från centralorten. Det är viktigt att utgå från denna struktur i det fortsatta arbetet. En viktig dimension är möjligheten att cykla till och från centrum samt mellan de olika ”byarna”. Denna möjlighet är av mer teknisk natur och behöver inte nödvändigtvis vara kopplad till inslaget av ”gröna stråk”.

Målsättningen med de gröna stråken är att de ska vara mångfunktionella och serva med såväl biologisk mångfald, vattenrening, vattenfördröjning, läeffekt, pollination, jaktbart vilt och möjlighet till gång och eventuellt ridning. Om det är lämpligt bör cykling möjliggöras men förvaltningen instämmer i slutsatsen att cykelmöjligheten inte nödvändigtvis är kopplad till inslaget av gröna stråk. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Kommentarer till enskilda avsnitt, förhållandet för småorternas grönsstruktur

Angående cykel har denna möjlighet inte tagits med som en förutsättning i grönsstrukturprogrammet, se kommentar ovan. När det gäller kommentarer som berör cykel har dessa förts vidare till förvaltningens ansvariga tjänsteman och den cykelplanering som pågår.

Allerum-Hjälmskult

Nåbarhet och barriärer

Cykelbana mot Ödåkra och Laröd behövs.

Befintliga gröna stråk

Landskapet är småbrutet omkring byarna men med Naturreservatet ”Svedberga kulle” och Kulla Gunnarstorps skog inom någon kilometers avstånd.

Behov för ytterligare stråk

Egentligen inte då det på något sätt måste vara människans som söker sig till natu-

ren och inte tvärt om.

Till Svedberga kulle är det 4,5 kilometer från Allerum-Hjälmskult på befintliga vägar och till Kulla-Gunnarstorp drygt 3 kilometer. Förvaltningen anser att det är viktigt att möjliggöra för människor att nå naturen på så enkelt sätt som möjligt, bland annat genom gång. De förslag som finns på utveckling av gröna stråk till bland annat Svedberga kulle anser därför förvaltningen är motiverade. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Ödåkra

Nåbarhet och barriärer

God tillgång till grönområden finns mellan Ödåkra och Väla / Berga / Björka och Duvestubbe som kan nås med såväl pendeltåg, bil och cykel. Mot Allerum behövs cykelbana.

Befintliga gröna stråk

Genom området löper några bäckar vilka är ”huvudleder” för den omväxlande miljö som berikar odlingslandskapet.

Behov för ytterligare stråk

Man måste beakta att det välskötta odlingslandskapet och det lilla skogsbruket vi har i kommunen utgör grunden för den naturmiljö vi har varför det är viktigare att bygga vidare på detta än att skapa något nytt.

Förvaltningen instämmer i att det är utifrån befintlig naturmiljö vi ska bygga vidare, något som grönsstrukturprogrammet har som utgångsläge när det gäller utbyggnad av grönsstruktur på landsbygden. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Påarp-Mörarp

Nåbarhet och barriärer

God via tågstation och ny cykelbana i väster. I sydöstra delen saknas gång/cykelbanor speciellt till Frillestadsområdet där det finns många ridanläggningar.

Befintliga gröna stråk

Kartan i området överensstämmer inte med verkligheten då det västra stråket ritats genom arbetsplatsområden för tunga fordon på Krokstorps gård. Öster om Flybjärsskogen finns ytterligare ett mindre skogsparti som inte markerats och i Räfsmossen finns också en större damm. Skolidrottsplatsen kan användas till träningsplaner för fotboll och nuvarande träningsplaner göras om till park väster om Ekebergavägen.

Det västra stråket ändras med hänsyn till arbetsplatsområdet för Krokstorps gård. Kartan kompletteras med hänsyn till skogsparti och damm. Förslaget om ändring av skolidrottsplatsen är en intressant idé för det fortsatta arbetet.

Behov för ytterligare stråk

Befintliga gång / cykelbanor bör sammanlänkas och Sverigeleden förbindas med norra infarten till Påarp och samtidigt bli naturlig väg till Bruces skog. Gång/cykelbana utmed Rausvägen föreslås fortsätta norrut och nå Djurparken samt också kopplas till Sverigeleden. Det finns redan en gång/cykelväg till Bårslöv (ej inritad på kartan) varför det knappast finns behov av en ”parallellväg”. Flera av de övriga föreslagna nya stråken hindrar befintlig jordbruksdrift. Området är rikt på vilt, bl.a. rådjur, vilka idag har en ”fristad” mellan Ekebergskogen och Räfsmossen, fritt från trafik. En ”närpark” anses lämplig mellan järnvägen och ny bebyggelse på Landsbergstomten.

Angående cykelmöjlighet och föreslagna grönstråk - se svar till LRF, sida 24. Förvaltningen instämmer förövrigt i vikten av att ta hänsyn till naturliga förutsättningar och minimera störningar i produktiva jordbruksområden.

Med hänsyn till pågående planering i södra Påarp och nya förutsättningar till planskild korsning förbi järnvägen där, har de föreslagna grönstråken mellan Bårslöv och Påarp ändrats. Förslagen som finns i grönstrukturprogrammet ska ses som möjliga sträckningar som får utredas i ett fortsatt arbete tillsammans med bland annat markägarna.

Hasslarp-Kattarp

Nåbarhet och barriärer

För Kattarp bra via tågstation. Närheten till Hasslarp, som saknar tågstation, gör det angeläget med åtgärder som förbinder dessa båda byar.

Befintliga gröna stråk

Beträffande Hasslarp är föreslagna åtgärder bra.

Behov för ytterligare stråk

På kartan finns två obevakade järnvägsövergångar markerade mellan Kattarp och Hasslarp. Ett nytt stråk med förbindelse mellan dessa norr om järnvägen skulle ge färre passager över järnvägen och samtidigt ge en ökad kontakt mellan byarna. Anlägg ett stråk öster om naturområdet från befintlig böj på vägen ner till Skånebanan. Här bör det anläggas en undergång (för gående och cyklister) som tillsammans med ett nytt stråk ansluter till befintligt grönt stråk. Förslaget nytt stråk söder om nuvarande obevakade järnvägsövergångar bör utgå. En ny undergång kan motiveras då det finns risk för att befintliga övergångar i framtiden stängs med hänsyn till säkerhet för järnvägen.

Förvaltningen instämmer i fördelarna med ett nytt stråk norr om järnvägen, kartan justeras med hänsyn till detta. När det gäller de två obevakade järnvägsövergångarna finns här idag en utpekad natur- och kulturslinga som passerar dessa. Om och när dessa övergångar ska ersättas får man ta upp var man lämpligast placerar en planskild korsning.

Rydebäck- Gantofta

Nåbarhet och barriärer

Via tågstationer i Rydebäck, Gantofta, Vallåkra och Glumslöv kan all gröna stråk nås lätta av alla Helsingborgare och kommande turister.

Befintliga gröna stråk

Det är viktigt att utnyttja befintliga stråk och lägga pengar på att förbättra dessa.

I Rydebäck finns bra och unika stråk vid stranden. Gångvägen / cykelvägen från Fortuna till Ålabodarna är smal och ej lämplig för cykelåkning. Det saknas en bra uppfart från Ålabodarna till Fortuna. Den här vägen ligger förvisso i Landskrona kommun men har stor betydelse för de boende i Rydebäck. I Gantofta finns hela Råådalen med sina unika vandrings och motions leder, att då lägga pengar på ett grönt stråk vid Rydebäcken är ekonomiskt fel eftersom man kan nå Råådalen från Rydebäck på befintliga ridvägar. Dessa pengar bör istället användas i skola och omsorg. I Rydebäcken har en markägare lagt ner stora pengar på fisk i en större damm och med fler som strövar i området måste dammen bevakas för att förhindra tjuvfiske. Nedskräpningen i området kommer också att öka. Vem skall bekosta de gröna stråken som att de blir möjligt att ta sig fram? Om markvägar måste förbättras så att det blir möjligt att cykla på dem vem bekostar det?

Det föreslagna grönstråket utmed Rydebäcken mellan Rydebäck och Gantofta finns till viss del redan längs del av sträckan. Möjligheten att koppla samman kusten med Råådalen längs ett attraktivt blågrönt stråk, gör sträckan utmed Rydebäcken angelägen. Därutöver skulle vattenvårdande åtgärder kunna förbättra vattenkvaliteten och förutsättningarna för uppvandrande öring.

När det gäller frågor om genomförande, kostnader och skötsel får de behandlas i samband med det fortsatta arbetet. I dagsläget finns olika möjligheter till ersättningar bland annat inom ramen för EU:s landsbygdsprogram men även genom stadens våtmarksarbete. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Behov för ytterligare stråk

Närheten till Råå-åns dalgång och stranden vid Öresund är kvalitativ överlägsen övriga kostsamma projekt.

Bårslöv

Nåbarhet och barriärer

Mycket bra både med bil, buss och cykel. Befintliga gröna stråk Parker inom tätorten. Fina vandringsvägar till Råå-åns dalgång.

Behov för ytterligare stråk

Närheten till Råå-åns dalgång är tillräcklig.

De föreslagna grönstråken mellan Bårslöv och Rååns dalgång utgår till största delen från befintliga stråk som föreslås förbättras, till exempel genom trädplantering. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Vallåkra

Nåbarhet och barriärer

Mycket bra, via tillgång till nuvarande tågstation. Befintliga gröna stråk Flera fina stråk som kan göras mer tillgängliga genom markering och skyltning, exempelvis vid tågstationen.

Behov för ytterligare stråk

a) Förlängning av promenadstråk mot Gantofta inskränker inte på odlad åkermark. Betänk att Råån ofta svämmar över på vissa områden vilket måste beaktas i samband med anläggandet. "Borgen" är i dag ett väl inarbetat rekreativt område och en förlängning mot Gantofta skulle gynna såväl motionärer som naturvandrare.

b) Föreslagen "led" mot Tågarp är olämplig då den ligger på mark som ofta översvämmas under höst och vår. Utgå i stället från befintligt promenadstråk, mot Bälteberga, öster om Råån.

c) Föreslagen förbindelse mot Glumslöv bedöms vara attraktiv (helt öppet landskap) eftersom en viss areal utmed bäcken redan idag utgör en del av uttagen areal för ökad "biologisk mångfald"

d) Viktigt att tidigt i planeringen bestämma vem som har ansvaret för skötseln av de nya stråken.

Förvaltningen instämmer i att förutsättningarna utmed Råån tidvis är besvärliga på grund av översvämning. Det är även av den

anledningen som gröna stråk bör etableras närmast ån, i den mån de inte redan finns. Då kan bland annat erosion och näringsläckage minska. Om det dessutom kan vara möjligt att vandra här är det positivt. I det fortsatta arbetet får sträckning, utformning, genomförande och skötselansvar utredas. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Naturskyddsföreningen i Helsingborg

Det är spännande att läsa visionerna i grönstrukturprogrammet. Förverkligandet av dessa utgör var och en värdefulla bidrag till helsingborgarnas möjligheter att uppleva natur.

Rekreation

Vi ställer oss bakom målet att öka tillgängligheten till kommunens rekreationsområden, naturområden och parker genom att nyanlägga och stärka grönstråk som binder samman områdena. En liten detalj är om det är möjligt att skapa ett grönstråk på Borgholmsgatan och Kalmargatan genom Husensjö - kanske en gågata.

Det är illa planerat att man med den nybyggda Österleden på en lång sträcka har skapat en ogenomtränglig barriär, vilket försvårar för invånare i centralorten att ta sig till rekreationsområdet Bruces skog. Vi delar synen på behovet av fler säkra passager över Österleden och andra starkt trafikerade leder. För att Vasatorpsstråket skall fungera som ett grönstråk in mot centrum även för markbundna djur är det viktigt att bygga ekodukter över såväl Österleden som E6.

På Planteringen och Miatorp finns det få grönområden. Därför är det angeläget att på sikt öppna delar av industriparken innanför Kopparkverksdammen för allmänheten. Området är till stor del sandigt med goda möjligheter att bli ett värdefullt naturområde. Vid Nygatan

längst i norr på Planteringen finns ett annat litet sandigt område som är värt att lägga till i grönstrukturprogrammet.

Grönstråket längs Borgholmsgatan-Kalmargatan är föreslaget i befintlig gatumiljö och frågan om gågata har inte diskuterats. Däremot kan den gröna kopplingen till Jordbodalen förtydligas genom till exempel trädplantering. Förvaltningen instämmer i vikten av fler förbindelser över Österleden för att minska dess barriäreffekt på såväl människor som djur.

Biologisk mångfald

Det känns dystert att se de många fina marker som förr slåttrades eller betades, men som nu har övergivits och får växa igen. Man kan naturligtvis inte tvinga markägare och djurhållare att återuppta olönsamt bete, men det är angeläget att med lämpliga bidrag (EU, stat, län, kommun) styra över mer av betet från övergödda marker till områden god potential att hysa en stor biologisk mångfald. Naturvårdsbränning av några områden vore synnerligen värdefullt.

Förvaltningen instämmer i slutsatserna att det är angeläget att marker med hög biologisk mångfald eller med potential till det prioriteras vid betesdrift. Möjligheterna för Helsingborgs stad att påverka är begränsade framförallt till skötseln av stadens egen mark. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Det råder stor brist på dungar, lundar och speciellt skogar i Helsingborg, och det är positivt att deras areal utökas. Vi vill understryka vikten av att lämna kvar äldre träd, död ved och högstubbar när ett skogsparti glesas ut eller avverkas. Detta sker långt ifrån alltid i nuläget, ofta beroende på dålig kommunikation med entreprenörerna.

Förvaltningen instämmer i vikten av att lämna kvar äldre träd, död ved och högstubbar och det är ett tydligt direktiv till våra

entreprenörer vid skogsarbeten i stadens skogar. Rekommendationerna för skogsskötseln förtydligas under Naturtyper i Helsingborg - skogsmark.

Öppna sandiga marker har blivit en mycket sällsynt biotop i Helsingborg. Vi räknar med att värdefulla sandmiljöer återskapas genom intensivare bete eller kontinuerlig mekanisk omrörning (sida 76), ett snabbt och relativt billigt sätt att öka den biologiska mångfalden. På den lilla resten av Råå ljung på Högasten har växttäcknet slutit sig alldeles för mycket. Ett annat igenväxande område är Agatomten vid Sydhamnen, markerat som sandmark med högre biologiskt värde på kartan sida 79, men som helt har utelämnats på kartorna över grönstruktur (bland annat sida 57). Vi räknar med att detta är en lapsus, och att området inte kommer att exploateras, i synnerhet som invånarna i Miatorp har så dålig tillgång till grönområden. Vi känner till ytterligare ett par områden med fina sandmarker som ej markerats på kartan sida 76, dels de svårt igenväxta slänterna norr och öster om grusgraven i Björka skog, dels det gamla grustaget söder om Lovartsvägen i Utvälinge med markerna söder- och österut vilka nu slåttras, men där de fina slänterna har fått växa igen. Flera ruderatmarker har goda förutsättningar att bli värdefull sandmark, och det är synd när de asfalteras eller används som upplag för allsköns bräte.

Sandmarkerna är karakteristiska för södra Helsingborg men minskar alltmer, ofta på grund av igenväxning. Målsättningen är att restaurera delar av dessa på stadens mark. När det gäller den så kallade AGA-tomten på kvarteret Kopparslagaren är den planlagd för verksamhet/industri, därför har den inte markerats som föreslagen grönyta i grönstrukturprogrammet. Kartan över sandiga områden kompletteras.

Återskapandet av våtmarker under de

senaste årtiondena är positivt, men vi vill understryka vikten av att slänter till dammar och vattendrag görs flacka. På vissa ställen behöver högre vegetation avlägsnas, säg vart femte år, för att gynna konkurrenssvaga (och rödlistade) arter.

På kartan över biologisk värdering av centralortens grönytor (sida 81) har alla naturtytor inom kommunens tre rekreationsområden bedömts vara "biologiskt särskilt värdefull mark". Inom t.ex. Bruce's skog är väl Todarps-delen (mellan Långebergavägen och E6) betydligt mera värdefull än den västra, ännu så länge ganska ensartade Filborna-delen, jämför sida 51. En konflikt uppstår om kommunen fullföljer planerna på att bygga bostäder på Sundspärlan, där marken åsatts högre biologiskt värde, och detta gäller särskilt den lilla remsan med träd och buskar mellan parkeringsplatsen och Närlunda koloniområde.

Bedömningen av de biologiska värdena av grönytorerna i centralorten är komplex med tanke på att det både rör sig om parkmark och naturmark. Förvaltningen bedömer att naturmark, även den västra delen av Bruce, är särskilt betydelsefull på grund av sin storlek, sin struktur och sitt sammanhang. Angående Sundspärlan och eventuell bebyggelse har utredningar i samband med planarbetet visat var de biologiska värden finns och vilka konsekvenserna blir av olika förslag på utbyggnad. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Tätorternas grönstruktur

För att ge invånarna i Gantofta en lagom promenadrunda söderut skulle det vara av stort värde att skapa en passage över järnvägen och Råån någonstans söder om tätorten, kanske i höjd med ravinen vid sliprännorna.

Förvaltningen instämmer i att järnvägen längs Råån är en barriär som skulle behöva överbryggas för att öka vandringsmöjligheterna. Idén är god men kräver stora investeringar.

ringar. Möjligheten om och när det går att genomföra får avgöras i det fortsatta arbetet. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Vi tycker att det är tråkigt att skogsplanteringen mellan Väla skog och Björka fälad, vilken utlovades som kompensation för intrången i Björka skog inte finns med i grönstrukturprogrammet.

De kompensationsåtgärder som fastställdes för intrången i Björka skog var att riva upp en del av den gamla Björkavägen norr om Väla centrum och därefter plantera träd och buskar. Därutöver köpte Helsingborgs stad in Björka skog på cirka 40 hektar av Skanska för att kunna avsätta det som naturreservat på sikt. Ytorna mellan Väla skog och Björka fälad är med som utvecklingsområden i avsnitten "Biologisk mångfald". Kartan över målbilden kommer att uppdateras med dessa ytor.

Allerum-Hjälmsults byaförening

Bakgrund och lokal förankring

Allerum-Hjälmsults Byaförening verkar för god gemenskap och trivsel i Allerum och Hjälmsult med omnejd. Byaföreningens målsättning är att tillgodose bybornas intressen och verka för en levande bygd där boende skall kunna känna trygghet och gemenskap, både i och kring boendet.

Allerum-Hjälmsults Byaförening ser mycket positivt på det aktiva arbetet med Grönstrukturprogrammet, det vill säga möjligheten att utveckla även landsbygden på ett naturmässigt och mer hållbart förhållningssätt. Det skapar attraktivare boendemiljöer och leder till hälsofrämjande åtgärder vilket är viktigt även för småorternas grönstruktur. Ofta är problemet små parker och att tillgängligheten till rekreativmöjligheter i regel

är låg. Det gäller således att se till vilka möjligheter att bevara samt utveckla de miljöer som idag finns men även att finna nya.

I Allerum och Hjälmsult har det under en längre tid förts en strukturerad och konstruktiv dialog kring utvecklande av GCR-leder (kombinerade Gång-, Cykel- samt Ridleder) samt grönyrtornas betydelse och dess funktion med tydlig koppling till hälsa och välmående.

Redan under hösten 2010 sammanträdde en arbetsgrupp på 4-5 personer vid 4 möten. Allerum-Hjälmsults Byaförening, Allerums GIF, Allerums Ryttaförening, kyrkan samt museet i Allerum var representerade. Man diskuterade bland annat önskvärda GCR-stråk i vårt närområde samt arbetade fram en Leader förstudie "Hållbara stråk i Allerum med omnejd" vars syfte är att "undersöka förutsättningar för genomförandet av attraktiva och tillgängliga kollektivtrafik-, promenad-, motions- samt cykel och ridstråk i Allerum och Hjälmsult med omnejd".

Hösten 2011 arrangerades en bydialog kring ämnet. Av olika skäl, såsom de ideella krafterna inte riktigt räckte till avstannade dock det då ambitiösa påbörjade arbetet. Många av de goda och kreativa ideer som kom fram under det tidigare arbetet ligger till grund för Allerum-Hjälmsults Byaföreningens remissvar avseende Helsingborgs grönstrukturprogram. Således har yttrandet även stor förankring hos boende och föreningar i Allerum och Hjälmsult. Möjlighet till fysisk aktivitet i Allerum och Hjälmsult är idag begränsade men det finns goda förutsättningar för att göra det omgivande jordbrukslandskapet mer tillgängligt.

I den fördjupade översiktsplanen får Allerum och Hjälmsult stå det "I plan-

området, precis som på andra ställen på landsbygden i Helsingborgs stad, finns behov av att utveckla gångstråk och ridstigar, både för den bostadsnära rekreationen och för turismen. För närvarande pågår diskussioner mellan Allerums byaförening och Helsingborgs stad om att arbeta med stråk i ett Leaderprojekt”.

För att utveckla, nyskapa samt skydda rekreativa värden i befintliga grönområden vill Allerum-Hjälmsults Byaförening:

Områdena hänvisar till karta som inte redovisas i remissredogörelsen (red).

Område A.

Utveckla och komplettera Beens park med grillplats/väderskydd/sittplats, naturpunkt (pedagogiska informationstavlor) och möjlighet till naturlika miljöer för lek samt förbättring av befintliga upplevelsevärden i parken.

Område B.

Upprusta, utveckla samt nyskapa den gamla skyttebanan i Hjälmsult. Det skulle kunna leda till etablerandet av en ny naturlig mötes- och samlingsplats med grillplats/väderskydd/sittplats, Naturpunkt med kultur- och historisk information om skjutbaneområdet samt Hjälmsult, boulebana, trubadurscen, upprustning av de gamla inomhusskjutbanelokalerna, etc. Skapa ökad tillgänglighet för promenad- och jogging (elljusslinga?) samt separata ridstigar i skogen.

Område C.

Bevara befintlig idrottsplats (Ryvallen, dvs. båda fotbollsplanerna) i Allerum även, vid planerad utbyggnad av Allerum samt önskemål om elljus på en av planerna.

Område D.

Etablera rekreativa och hälsofrämjande värden som multifunktionell näridrottsplats (som i Mariastaden) på Allerums skola.

Område E.

Utveckla lekplatsen i Hjälmsult för fler åldersgrupper av barn genom att bland annat skapa pulkabacke, etc.

Område F.

Utveckla dagvattenhantering i Hjälmsult istället för att till exempel bygga dagvattenmagasin i samband med Skavebäcken. Detta för att inte påverka bäckens unika karaktär.

Grönstrukturprogrammet har fokuserat på grönytor och -stråk i tätorterna och på landsbygden och avhandlar kvaliteter i mindre grad. De åtgärder som byaföreningen förslår i syfte att utveckla de rekreativa värdena är intressanta och värdefulla idéer för det fortsatta arbetet. Möjligheten finns inte att i grönstrukturprogrammet kunna ta ställning till vart och ett av förslagen. När det gäller idrottsplatsen anser förvaltningen att funktionen är viktig att bevara men att frågan var idrottsplatsen placeras får utredas i fortsatt arbete. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

För att utveckla nätverk av rekreationsstråk vill Allerum-Hjälmsults Byaförening utveckla GCR-vägar (gång-cykel-ridvägar) (se bilaga I, 2 samt bifogad karta som togs fram av vår arbetsgrupp redan hösten 2010) på följande sträckor:

Stråken hänvisar till karta som inte redovisas i remissredogörelsen (red).

1. Jonstorpsvägen norrut från tätortsportarna och chikanen till Mariedalsvägen
2. Turköpsvägen från Hjälmsult förbi (och till golfbanan och ryttaföreningen) till Hästvägen. Längs golfbanan finns intresse och möjlighet från Allerums Golfklubb att anlägga ett sådant stråk.
3. Allerumsvägen mellan Allerum och Ödåkra. I Ödåkra finns tågstation samt rekommenderade servicefunktioner för Allerumsborna, vilket gör att det ställs krav att kunna ta sig till Ödåkra även utan bil.
4. Kyrkstigen mellan Allerum - Laröd (4 km) som är en gammal kyrkstig med rik kulturhistoria vilken är i behov av att rustas upp (i enlighet med ÖP 2010).

Potentiell nytta för skola, dagis, motions-slinga, nära idrottshall, eventuellt ridled parallellt.

5. Jonstorpsvägen (innan Brödavägen), via stig - parallellt med nybyggda området, Sandbackarna - golfbanan - Tornhult - Svedberga. Ordna elljusslinga runt sandbackarna i Hjälmskult för ökad säkerhet.

6. Befästa förslaget och betydelsen avseende ny förbindelse med Prästskogen som skulle ge ett lokalt sammanhållet grönt stråk. Den befintliga slingan i Prästaskogen har upprustats och skulle kunna utvecklas vidare, föreslås en 500 meter sammanhängande slinga med utgångspunkt från kyrkogården.

7. Befästa förslaget och betydelsen av nytt grönt stråk längs Skaveäcken som skulle ge en naturnära trekolimetersslinga.

8. Småryd - Lundagård - Allerumsvägen - Allerums boställe - Ljungen.

9. Mariedalsvägen-Svedberga. Bland annat jobbar Ryttaföreningen i Allerum aktivt med denna möjlighet och för diskussion med berörda markägare.

10. Kyrkan - Bröda - Jonstorpsvägen.

11. Utveckla stråk som passerar Hjälmskults kungsgård, riktning mot Djuramosa och vidare bort mot Allerumsskogen.

Utveckla stråken även i syfte att erhålla gröna korridorer med kanske buskar/buskage som skapar lärums känsla och även verkar positivt för djur.

Förvaltningen ser generellt positivt på byaföreningens förslag på GCR-vägar. Eftersom gröstrukturprogrammet inte har cykel som en förutsättning för gröna stråk väljer förvaltningen att behålla sträckningarna i gröstrukturprogrammet. Ett fortsatt arbete får utvisa vilka sträckor som blir möjliga att genomföra och vilka av dessa som kan fungera med cykel. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Allerum-Hjälmskults Byaförening ser fram emot en fortsatt konstruktiv dialog för att förverkliga nämnda förslag. Allerum-Hjälmskults Byaförening har sedan länge arbetat med frågor som rör Helsingborgs Grönstrukturprogram och har ett stort etablerat nätverk (såväl boende som föreningar) i Allerum och Hjälmskult med omnejd. Vi har sedan tidigare även formulerat en projektplan för hur arbetet skulle kunna gå vidare. Vi samverkar således gärna som ”pilotprojekt” vid förverkligandet av Helsingborgs Grönstrukturprogram där arbetet med Allerum-Hjälmskult skulle kunna verka som gott exempel i Helsingborgs fortsatta utvecklingsarbete med Grönstrukturprogrammet.

Förvaltningen ser positivt på det intresse som Allerum-Hjälmskults byalag visar i dessa frågor. Byalagets inställning innebär möjligheter för framtida samarbete och för att genomföra gröstrukturprogrammets förslag. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Bårslövs byalag

Byalaget ser positivt på föreslagna åtgärder men vill komplettera med följande åtgärder som även redovisas på bifogade kartor:

- Det östra stråket mot Påarp blir bättre närmare Tjuvamosen.
- Råadalens dalgång börjar vid Bårslövsvägen i Gantofta och här finns redan bil/cykelparkering.
- Området kring idrottsplatsen ser ut som en övergiven åkerlapp. Här finns upp trampade gångstigar dit men de bör kompletteras med ordentliga gångstråk.
- Den gamla tennisbanan är förfallen, detta område bör uppdateras, till exempel med en boulebana istället.
- Tveksamt om det är lämpligt att lägga ett grönt stråk så nära rondellen på väg 109.

Med hänsyn till pågående planering i södra Påarp och nya förutsättningar för möjligheten till planskild korsning förbi järnvägen där, har de föreslagna grönstråken mellan Bårslöv och Påarp ändrats. Förslagen som finns i grönstrukturprogrammet ska ses som möjliga sträckningar som får utredas i ett fortsatt arbete tillsammans med bland annat markägarna. Byalagets förslag om anlagda gångstigar och omvandling av tennisbana är intressanta idéer. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Domstens Byförening

Byföreningen har tagit del av grönstrukturprogram för Helsingborg och framför följande kommentarer:

- Vi noterar glädjande att man i planen planerar att bevara och värna de grönområden som idag finns i byn och som används för idrottsändamål samt samlingsplats för byns invånare. Dessa områden värderas högt av byns invånare.
- Förslaget i Grönstrukturprogrammet om att ändra detaljplanen från idrottsändamål till parkmark är såvitt vi förstått för att säkerställa ett grönområde för allmänhetens tillgång i Domsten som inte ska gå att bebyggas. Om så är fallet ser vi positivt på denna ändring.
- De tennisbanor som idag finns på platsen vill byns invånarna ska bevaras och kunnas upprustas vid behov.

Grönstrukturprogrammets förslag till detaljplan är att säkerställa grönområdet som allmänt tillgänglig grönyta och inte ta bort tennisbanor. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

- Vi är även mycket positiva till planerna på att binda samman olika grönområden med så kallade gröna stråk och säkra passager över väg 111.
- Vi ställer oss även bakom utökat

skydd av skogen ovanför kohagen.

- Vi upplever att Grönstrukturprogrammet är väl genomarbetad och genomtänkt för Domstens del.

Rydebäcks byalag

Byalaget är förvånade över att ett av kommunens största gröna bostadsområden enbart nämns parantetiskt. Konstaterar att fokus ligger på stadens kärnområden och inte på kringligande stadsdelar där de flesta grönområdena finns. Byalaget har ingen möjlighet att bedöma eller bemöta de utredningar som arbetsmaterialet grundar sig på. Det är få kartor som sträcker sig söder om Ättekulla.

Det stämmer att en stor del av kartorna i grönstrukturprogrammet fokuserar på centralorten. En förklaring är att majoriteten av befolkningen bor och verkar här. De kartor som finns för byarna har likväl mycket information som är jämförbar med den som finns för centralorten, till exempel redovisas närhet till grönområden, barriärer, grundskola, förskola, befintliga parker och naturområden samt föreslagna grönområden och -stråk. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Byalaget är positiva till de förslag som finns på vandringsleder till Gantofta, Glumslöv och Vallåkra men efterlyser redovisning av den naturslinga som boende i Rydebäck har föreslagit tidigare. Man önskar även en upprustning och utstakning av en föreslagen motionslinga.

Den natur- och kulturslinga på 5 kilometer som finns med skyltar på vissa platser planeras att rustas upp under hösten/vintern 2013. Den kommer även att läggas in i kartan över Rydebäck. Övriga förslag får utredas i det fortsatta arbetet.

Råå Framtid

Vi i Råås Framtid har tagit del av Grönstrukturprogram och inventeringen av

Helsingborgs stads kulturmiljöer och rekreationsplatser. Råå som samhälle erbjuder redan i dagsläget fina rekreativsmöjligheter genom sitt läge vid havet, Råån och Råådalen. Denna skrivelse handlar därför om hur vi på Råå kan utöka möjligheterna till möten mellan generationerna och att bygga på en hållbar framtid och en unik badmiljö för samhället.

Ett av förslagen är att titta på Kwickbadet i Höganäs. Här finns massor av ideer som går att kopiera och som skulle passa in på Råå. Ett bad av liknande karaktär skulle förstärka Råås historia som fiskeläge med vattnet som en naturlig del av samhället.

- För att ge äldre och funktionshindrade möjlighet till rekreation.
- Ge ungdomar en möjlighet till säkra utmaningar genom en flotte med hopptorn. Barnen kan erbjudas rutschkanor i olika nivåer för olika åldrar.

Bygger man upp denna badmiljö på ett säkert sätt så kommer man troligen även locka till sig de som idag olovligt nyttjar byggnader i Råås hamn och norra hamnen som hopptorn. Miljön kommer attrahera gammal som ung och skapa en naturlig mötesplats över generationer.

Förvaltningen instämmer överlag i beskrivningen av de positiva effekter badet skulle ha för boende och besökare på Råå. Förvaltningen ser förslaget som en intressant idé för det fortsatta arbetet. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Introduktion

Yttrandena har redigerats [red] så att personnamn eller adresser inte framgår av yttrandet i enlighet med Personuppgiftslagen, då denna handling publiceras på Helsingborgs stads hemsida. Fastighetsbeteckningar som specifikt uttalas i yttrandet kvarstår. Språkfel har korrigerats och en del layoutförändringar har gjorts för att öka lästydigheten. I anknytning till varje yttrande framgår om det finns bilder, kartor eller namnlistor bifogade. Dessa finns i så fall tillgängliga på stadsbyggnadsförvaltningen, liksom samtliga originalyttranden.

Krokstorps gård

Avsikten med utvecklande av gröna stråk och ökad naturtillgänglighet är av vikt och lika viktigt är då också att ta stor hänsyn till naturliga förutsättningar. För att minimera olika typer av störning i produktiva jordbruksområden föreslås att stråk som ger tillgänglighet till rekreations- och aktivitetsområden planeras i samband med ett välutvecklat gång/cykelväg.

Angående cykelmöjlighet och föreslagna gröna stråk - se svar till LRF, sida XX. Förvaltningen instämmer förövrigt i vikten av att ta hänsyn till naturliga förutsättningar och minimera störningar i produktiva jordbruksområden.

En förbindelse mellan gång/cykelvägen Helsingborgsvägen-Rausvägen-Påarpsvägen och Sverigeleden skulle bland annat gynna närheten till Djurparken. Vidare anser vi det viktigt att utöka och förbättra redan etablerade gång/cykelvägar intill befintliga vägar. Sverigeledens sträckning österut längs Rausvägen skulle kunna kopplas till ny gång/cykelväg längs Påarps norra infart på Ekebergavägen. Då

hade man också fått en ”cykelns ringled” runt Påarp och samtidigt en bra väg till Långebergaområdet och Bruces skog. Önskemålet om närheten till Ekebergaskogen hade då också uppfyllts. Många cyklar redan idag Sverigeleden mellan norra Påarp och Långeberga och vägkurvorna förbi Ekeberga gård innebär en stor trafikfara med mycket skymda sikt-fält och många tillbud i samband med farliga omkörningar på smal väg. Denna riskfyllda cykelväg hade kunnat byggas bort med en riktig cykelbana.

Förbindelse österut vidare till Mörarp och större grönområden är också önskvärd. Hela vägsträckan längs Roseniundsvägen är för smal för att vara en säker cykelväg och trots det så markeras den som rekommenderad cykelväg för Sverigeleden.

I Hjortshögs by sker en generationsväxling och flera unga familjer bosätter sig här. Mitt i byn finns en mycket farlig vägskorsning med skymd sikt i kurva och hus alldeles intill vägbanan. Samtliga trädgårdar/hus i korset har genom åren haft påkörning av fordon. Korset trafikeras ofta av långsamgående lantbruksfordon som vid sväng tar hela vägbredden. För att eliminera riskerna föreslås en ny sträckning av landsvägen, och i samband härmed ges då möjlighet till en ny våtmark i anslutning till bäcken. Se bifogade kartor 3 och 4. Vid schaktning bör eventuell dragning av kommunalt VA-nät samordnas.

Stråken hänvisar till karta som inte redovisas i remissredogörelsen (red).

Grönstrukturprogrammet hanterar inte utvecklingen av cykeltrafiken. De förslag som framförts i det avseendet bedömer förvaltningen ändå är viktiga synpunkter som kommer att hanteras inom ramen för den

pågående cykelplaneringen. Förslaget om att flytta landsvägen har förts vidare till trafikplanerare för kännedom. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Beträffande kartorna över Påarp och Bårslöv så överensstämmer dessa inte med verkligheten. Cykelvägen längs Välluvsvägen finns inte med på kartan och inritat förslag på ytterligare en parallell förbindelse mellan Påarp och Bårslöv synes helt onödig. Se anteckningar på bifogad. karta 1.

Grönstråken Bårslöv och Påarp är föreslagna bland annat för att skapa möjlighet att gå i en slinga mellan byarna. Den funktionen bedömer förvaltningen är viktig men var den lämpligaste dragningen är får klargöras i det fortsatta arbetet. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Väster om Ekebergavägen intill Solstrålens förskola finns ett område som idag är en outnyttjad gräsyta. Denna yta är lämplig för trädplantering/parkmark.

Väster om Olsgårdsområdet finns en dåligt nyttjad skolidrottsplats, gränsande till skogsdungen i omedelbar närhet till skolan. Här föreslås utökad parkmark. Alternativt förslag är parkmark på hela träningsplansområdet (Kvarnekroken) och nya träningsplaner på skolidrottsplatsen, närmare idrottsplatsen. Mellan "landsbergsområdet" och järnvägen föreslås också plantering/trädridå.

Förslagen om utveckling av befintliga ytor är intressanta för det fortsatta arbetet. För det före detta "Landsbergsområdet" har detaljplan utarbetats som innebär såväl trädplantering som utveckling av grönytorna. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

I planen över Påarp saknas helt åtgärdsförslag österut. Kring Frillestad finns rikligt med hästverksamheter och att öka tillgängligheten till dessa är av stor vikt.

Förvaltningen ser positivt om man från hästverksamhetens sida väcker frågan om gröna stråk och ökad tillgänglighet till odlingslandskapet. Ytterligare förslag på gröna stråk välkomnas. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Västerut från Påarp är det inritat "befintligt grönt stråk" mot Krokstorps gård och vidare mot Refsmossen. Detta stråk passerar genom tre stora arbetsplatsområden för tunga fordon. Trafik kan förekomma veckans alla dagar beroende på årstid. Det är allmänt känt att lantbruk är farliga arbetsplatser och att då hänvisa allmänheten att trafikera genom dessa arbetsplatsområden faller på sin egen orimlighet. Mellan gårdsplanen och dammen finns dessutom en sparrisodling. Det markerade "föreslaget grönt stråk" söder om Ekebergaskogen passerar över befintligt odlingsområde och skulle innebära stora hinder och ökade kostnader för jordbruksdriften.

Att ha ett jordbruksföretag i omedelbar närhet till samhället innebär att ständigt vara utsatt för åverkan på både lös och fast egendom. Stölder av bl.a. diesel samt dumpning av diverse avfall medför att en ökad tillgänglighet för allmänheten i odlingslandskapet skulle drabba oss hårt. I vår verksamhet arbetar vi ständigt med riskeliminering vilket rimmar dåligt med utökad tillgänglighet för allmänheten. Som förbindelse till Bruces skog föreslås (se tidigare beskrivning) cykelväg utmed Ekebergavägen, Rausvägen och Sverigeleden. Se kommentarer på bifogad karta 2.

De framförda invändningarna med anledning av jordbruksverksamhetens risker och säkerhet anser förvaltningen är rimliga och kartan justeras med hänsyn till dessa omständigheter. Grönstråken ska fortfarande ses som förslag där det fortsatta arbetet får utvisa om och var de genomförs.

Kring flera av de föreslagna stråken finns idag rikligt med vilda djur i samklang med odlingslandskapet. Föreslagna stråk skulle i stor grad störa detta goda förhållande.

Syftet med grönstråken är bland annat att förbättra förutsättningarna för djur- och växter. Det handlar både om att vara en lämplig livsmiljö men även som spridningsväg. Förvaltningen anser att de gröna stråken gynnar de vilda djuren. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Ett välutbyggt gång/cykelväg gynnar också möjligheten till friluftsliv och naturupplevelser för funktionshindrade med specialfordon.

Förvaltningen instämmer helt i synpunkten men hänvisar i övrigt till svaret till LRF angående cykling och grönstrukturprogrammet på sida 24. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Notera att småorterna kring staden är belägna i områden med stor grön variation. Även odlad jordbruksmark erbjuder stor grön variation.

Det är jämförelsevis påtagligt hur få gröna områden som finns i centrala staden, särskilt väster om järnvägen. Det skrivs om gröna ytors betydelse för klimat och luft och i linje med detta borde en utökning av dessa ytor i centrala staden prioriteras och då bland annat minska den dåliga luftkvaliteten. Ett grönt stråk som en fortsättning söderut från Gröningen inkluderande en grön aktivitetspark utmed Kungsgatan, Hamntorget och Sundstorget skulle berika staden. Sommarens tillfälliga grönska på Sundstorget gav mersmak. Vidare borde inga nya hus byggas i staden utan att garage byggs in i huskroppen i stället för att ta extra markytor i anspråk.

Förvaltningen ser förslaget om grönt stråk och aktivitetspark som en intressanta idéer för det fortsatta arbetet. Att relativt sett minska bilens behov av ytor vid förtätning genom till exempel garage under hus eller parkeringshus är en målsättning men innebär samtidigt ökade kostnader i projektet. Ett av grönstrukturprogrammets syften är att öka kunskapen om de värden grönska ger oss och därmed motivera att spara grönområden vid förtätning. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

I samband med planering av nya stråk, av alla slag, måste dessa samtidigt kopplas till en skötselplan med tydligt skötselansvar. På kommunal mark söder om Fältarpsvägen finns stråk som mestadels är otillgängliga på grund av bristande skötsel. Detta inger farhågor hur framtida planerade stråk kommer att skötas. Ska vinterväghållning förekomma? Ansvar för allmänt vägunderhåll och renhållning? Ska skötselansvaret drabba privata markägare?

Förvaltningen instämmer i vikten av att tänka på skötsel och underhåll av de gröna stråken i samband med planering och genomförande. Vem som blir skötselansvarig och vem som utför skötsel får lösas från fall till fall - det finns inget generellt svar på det. I nuläget är fastighetsägaren ansvarig för skötseln om inget annat avtalas. Vinterväghållning bedömer förvaltningen generellt inte är relevant längs gröna stråk på landsbygden. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Utökad tillgänglighet för allmänheten borde kunna utformas utan att bilda hinder för vår framtida livsmedelsförsörjning som drivs av medvetna lantbruksföretagare.

Förvaltningen instämmer i synpunkten och vill passa på att förtydliga att utgångspunkten för grönstråken är att bygga på befintliga landskapselement utan att medföra nya hinder för lantbrukaren. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Hjortsby torp

Vi anser att ett grönstråk för vandring bör gå enligt den gröna linje vi angett på bifogad karta i stället för den sträckning som anges i Grön Plan. Denna sträckning anges med röd linje på bifogad karta.

Skälen är att sträckan på c:a 600 meter mellan golfbanan och samfällda vägen S:1 är odlad åker och inte väg mera än på en mindre del. Detta är inte någon lämplig promenadväg. Den sträckning vi föreslår går på delvis på mark som ligger oanvänd nu (Blivande ekoby?) och delvis på samfällad väg S:1 och närmst golfbanan intill vår anläggning med ferielägenheter och genom ett område med skog och betesmarker.

Orsaken till valet av sträcka i det specifika fallet är att här finns en befintlig stenmur med vegetationsridå som föreslås utvecklas. Grönstråken i kartan ska ses som förslag där det fortsatta arbetet får utvisa om och var de genomförs. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

600 meter av Grönstråket som föreslås i Grönstrukturprogram närmast golfbanan är som naturmiljö viktig för oss med främst hassel

och ekar. Denna ska vi vårda och utöka med en remsa på norra sidan för att gynna flora och fauna. Planering pågår. Vi kan tillägga att vår hotellverksamhet på Hjortshög 5:8 tar emot många gäster som är intresserade av promenader och natur.

Förvaltningen ser mycket positivt på de insatser som enskilda markägare gör för att sköta och utveckla värdena på sin egen mark. Förvaltningen kan vara behjälplig med skötselråd men kan eventuellt även bidra med andra resurser om en markägare vill genomföra gröna stråk eller anlägga våtmarker. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Boende på Tågaborg

Helsingborgs entréer från motorvägarna E4/E6

Jag föreslår att det skapas vackrare landskapsbilder längs de båda motorvägarna E4/E6:an. Syftet innebär förhoppningsvis en mer inbjudande och tilltalande entré till Helsingborg, vilket förhoppningsvis även leder till fler besökare.

A. Mellan Rosendalsskogen och Hyltingevägen föreslås en avlång sjö omgärdad av beteshagar och blomsterängar i bäcksänkan mellan Kroppsvägen och Rosendalsvägen.

B. På lämplig plats i Rosendalsskogens västra sida (mot Hbg) föreslås en glänta avsedd för att anlägga en trevlig rastplats med informationstavlor med mera om Helsingborg och regionen. Rastplatsen ska naturligtvis ha gångförbindelse till föreslagna sjö.

C. Sluttningsmarken mellan Djurhagshusvägen och norra infarten föreslås bli vacker naturmark istället för dagens trista åker. Den syns i blickfånget redan i höjd med Fleninge för södergående trafik på motorväg E6. Det hade lyft hela intrycket av landskapsbilden.

D. Gör soptippskullarna gröna med inslag av stenbumlingar och plantera gärna buskar och träd för trevligare utseende.

E. Bygg ut kontrollplatserna i höjd med Långeberga längs motorväg E4/E6 till rastplatser/ny trafikplats mot Helsingborgs östra delar. Placera stora informationstavlor över Helsingborg och regionen med mera. Syftet är tydlig information om staden och vår region till trafikanterna. God service betalar sig.

Sofiero slottspark

A. Utvidga Sofiero slottspark! Jag föreslår förnyelse av Sofiero slottspark genom en utvidgning av parkområdet till öster om Sofierovägen. Bland innehållet kan skapas nya (tema)trädgårdar i spännande miljöer, djurpark, dammar, fontäner, porlande bäckar och vattenfall, stora växthus för året-runtverksamheter

med mera.

B. För att få ekonomi i de olika projekten föreslås en flexibel icke-permanent amfiteaterläktare, antingen i den så kallade fårahagen, eller på åkermarken mellan Sofiero gård och rastplatsen vid Tinkarpsbackens krön.

C. Ett vackert hotell i terrassarkitektur och x antal små enkla stugor på krönet vid Tinkarp med milsvid utsikt, kompletterat med ett stort badland/äventyrsbad, spa, med mera, skulle sannolikt innebära att besökare och turister väljer Helsingborg som (semester)resmål i många avseenden.

D. En tredje komponent för projektens bärighet är ett motions centrum på samma plats för diverse aktiviteter.

Jordbodalen-Sundspärlan

Tillåt inga bostäder i gamla folkparksområdet (dagens Sundspärlan) för att säkerställa Jordbodalen som uppskattat grön- och rekreationsområde. Bygg istället två syskonhus intill Höjdpunkten på Närlunda i två nya fasadfärger. Det skapar harmoni till Höjdpunkten och en pendang till höghusen på Elineberg. Man uppnår dessutom ungefär lika många bostäder i detta förslag. Markyta sparas och miljön påverkas minimalt.

Gåsebäcken

Avveckla industrierna på Gåsebäcken successivt. Synliggör en slingrande Gåsebäck, anlägg stora dämmen som omgärdas av grönområde hela vägen ner mot havet. Kan integreras på sikt med den framväxande stadsdelen H+.

Strandpromenaden Fria bad-Pålsjöbaden

A. Grönare/trevligare strandpromenad.
- För att bryta av den sterila och stora asfalt ytan mellan viadukten och Pålsjöbaden föreslår jag att det anläggs en långsgående upphöjd vattenspegel i utskuren natursten som avgränsande refug med separata körfiler på hela vägsträckan mellan Fria bad och Pålsjöbaden. Längs själva

promenadstråket föreslås bänkar i natursten och rabattram med vajande strandråg. Förslaget skulle tillföra Strandpromenaden betydligt trevligare intryck än dagens, inte minst på grund av vattenspeglens skiftningar och reflektioner från himmel och moln. Förslaget kan även utformas med kreativa fontänlösningar, som exempelvis vattenstrålar, etc.

B. Förläng huvudbryggan vid Fria Bad åtminstone cirka 10 meter, samt 2 meter bredare, förse den med estetisk tilltalande belysning och fler bänkar. Syfte: Skulle lyfta hela platsens attraktionsvärde, men även det funktionella för badgäster som vill nå djupare vatten.

C. Förläng befintliga stenmur som skyddar Strandvägen att fortsätta i samma utseende längs trottoaren under jämvägsviadukten längs Drottninggatan bort mot parkeringsplatsen mitt emot Hamilton House. Syfte: Trevligare avgränsning.

C. Renovera och förläng den lilla bryggan där restaurang La Plage legat. Syfte: Skapar på sikt successivt en naturlig sammanhängande sandstrand bort mot Pålsjöbaden.

D. Anlägg en vacker upplyst fontän i form av snäcka omgiven av stenblock på gräsytan nedanför jämvägsviadukten vid Fria Bad. Syfte: Ökar platsens estetiska värde.

E. Anlägg 2-3 badöar utanför Nya Kallis med hjälp av stora stenblock. Konstruktionerna anläggs som avlånga atoller, som småningom fylls på naturlig väg av havssand. Öarna föreslås förbinda Kallis med hjälp av träbroar.

F. Uppför nytt äventyrsbadland som integreras med nya Kallis.

Hänvisningsskyltning i Helsingborg

Hänvisningsskyltningen i Helsingborg för bilburna besökare och turister har länge varit under all kritik. Staden har massor av sevärd platser, men som tyvärr inte uppmärksammas. Samtliga större parker, som till exempel Sofiero, Pålsjö skog, Jordbodalen, Ramlösa

Brunnspark och Råådalen saknas. Det gäller även flera större grönområden. Helsingborgs största och tveklöst populäraste tillgång sommartid är dess stränder, men ingen av dem hänvisningsskylltas.

Luftföroreningar och trafikmiljö diskuteras flitigt. Man måste se över och tillämpa en konsekvent standardisering av hänvisningsskylltningen i Helsingborg. Först då kommer det bli lättare för utsocknes trafikanter att hitta rätt, snabbt och enkelt utan att riskera hamna på villovägar. Till exempel på Ängelholmsleden genom Stattena industriområde där många byter körfil och olyckor sker titt som tätt finns flera mindre skyltar uppsatta över vägen i båda riktningarna. Dess betydelse skulle uppmärksammas bättre om de samordnades i en enda stor blå rektangulär tavla vid respektive placering. Så har skyltar utformats konsekvent på alla andra platser i Sverige. Varför inte i Helsingborg?

Förvaltningen ser de många förslagen på förbättringar som en resurs- och idéebank för det fortsatta arbetet. Dessvärre finns det inte möjlighet att inom ramen för Grönstrukturprogrammet att i detalj föreslå vilka kvaliteter eller funktioner som ska genomföras för respektive grönområde. Yttrandet föranleder ingen förändring av handlingarna.

Boende på Wilson park

Den grönstrukturprogram som tagits fram känns väldigt positiv. Men man känner sig oerhört skeptisk till att den kommer att ha någon större betydelse för träd och grönska i Helsingborg. Precis som ni tog upp har man länge tänkt att Helsingborg har en väldigt liten del grönstruktur. De grönytor vi har hotas också ständigt av byggplaner och den kampen är ju alltid ojämn och byggplaner där det finns pengar att tjäna vinner alltid.

Jag hoppas verkligen att en grönstrukturprogram kan ändra den utvecklingen,

men tror det inte förrän jag ser det.

Stora naturområden i utkanterna är bra, men de riktiga grönområdena i centrum som till exempel Fredriksdalsskogen utanför själva den inhägnade parken, är ju oerhört viktiga att bevara. Här har man redan fällt mycket träd i samband med arenana, med mera. Det är viktigt att vi får ha kvar grönområden som dessa i city. Det gäller ju också Slottshagen där det nämnts parkeringsplaner, vilket verkar helt galet.

Grönstrukturprogrammet är en del av Helsingborgs löpande översiktsplanering och ett viktigt fakta- och planeringsunderlag för stadens samhällsplanering.

Grönstrukturprogram för Helsingborg antogs av kommunfullmäktige i xx xx 2014.

Mer information finns på
www.helsingborg.se/oversiktsplaner

Du kan också kontakta stadsbyggnadsförvaltningens avdelning för strategisk planering på telefon 042-10 60 60

